

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra Politologie a evropských studií

Bc. Dominik Petýrek

Úspěšnost předsednictví v době krize

Případová studie českého předsednictví v Radě

Evropské unie 2022

Magisterská diplomová práce

Vedoucí práce: doc. Mgr. Daniel Marek, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 29. 6. 2023

Bc. Dominik Petýrek

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. Mgr. Danielu Markovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady, které napomohly k vypracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	6
Výzkumné otázky, hypotézy a cíle práce.....	7
Časové a obsahové vymezení práce	8
Metodologie	8
Analýza literatury.....	9
Členění práce	12
1. Rotační předsednictví v Radě EU	13
1.1 Historické kořeny rotačního předsednictví	13
1.1.1 Předsednictví do přijetí Smlouvy o EU	13
1.1.2 Předsednictví mezi Maastrichem a Lisabonem.....	14
1.1.3 Předsednictví po přijetí Lisabonské smlouvy	15
1.2 Funkce předsednictví z pohledu smluvního rámce	16
1.3 Funkce předsednictví z pohledu naplňování cílů	19
1.3.1 Definice úspěšnosti podle A. Schout & S. Vanhoonacker	19
1.3.2 Definice úspěšnosti podle J. Tallberga	20
1.3.3 Definice úspěšnosti podle B. Vandecasteele a F. Bossuyt	21
2. Rámec pro hodnocení úspěšnosti PRES	22
2.1 Konceptualizace úspěšnosti PRES	23
2.2 Výzkumný rámec L. Tonevy-Metodievy	23
2.2.1 Operacionalizace úspěšnosti PRES.....	24
2.2.2 Indikátory úspěšnosti	25
2.2.3 Zdroj dat	26
2.2.4 Výpočet indexu úspěšnosti.....	27
3. CZ PRES 2022	35
3.1 Priority českého předsednictví.....	35

3.1.1	Priority GAC	36
3.1.2	Priority ECOFIN.....	36
3.1.3	Priority JHA.....	36
3.1.4	Priority AGRIFISH.....	37
3.1.5	Priority COMPET	37
3.1.6	Priority TTE	38
3.1.7	Priority EPSCO.....	38
3.1.8	Priority ENVI	38
3.1.9	Priority EYCS	39
3.2	Krise na Ukrajině a CZ PRES	39
3.2.1	Sankce schválené EU.....	40
3.2.2	Dopady na EU.....	40
4.	Úspěšnost CZ PRES 2022.....	42
4.1	Naplnování priorit CZ PRES 2022.....	44
4.2	Úspěšnost a vliv krize na Ukrajině	49
	Závěr	52
	Seznam použitých zkratk	55
	Seznam tabulek a grafů	57
	Literatura	58
	Prameny.....	62
	Abstrakt.....	66
	Abstract.....	67

Úvod

Historie Rady EU, dříve známé zejména jako Rada ministrů, sahá již k samotnému vzniku Evropské unie (EU)¹. Poprvé se ministři jednotlivých vlád členských států EU (ČS) sešli již v roce 1952, tehdy ještě v rámci Evropského společenství uhlí a oceli. Z původní Zvláštní rady ministrů ESUO se stala jedna ze čtyř hlavních institucí EU.

Jednou z výsad a povinností každého členského státu Evropské unie (EU) je podílet se na rotačním předsednictví v Radě Evropské unie (REU). Díky tomu mohou vlády jednotlivých členských států po 6 měsících prosazovat své priority a tzv. předsedat EU, čímž mohou určitým způsobem ovlivnit obsah a dát přednost určitým tématům.

Stejně jako samotná REU, i institut rotačního předsednictví prošel velmi složitým a dlouhým vývojem, než se veškeré procesy a podmínky dostaly do podoby, v jaké je známe dnes. Jedním z nejvýznamnějších milníků je Lisabonská smlouva, která vstupuje v platnost v prosinci roku 2009 a zásadně upravuje roli předsedajícího státu, zejména díky vzniku postu předsedy Evropské rady.² Také došlo k rozšíření hlasování tzv. kvalifikovanou většinou do dalších oblastí, což mělo velký vliv na vyjednávání mezi ČS.

ČR se poprvé ujala role předsedajícího státu v první polovině roku 2009, tedy ještě před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Hlavními prioritami tehdejšího předsednictví byla energetická bezpečnost či hospodářská krize. Muselo se také vypořádat například s migrací či konfliktem v Gruzii. Předsednictví také provázela řada problémů. Problematické bylo řešení finanční krize, celkové hodnocení PRES také negativně ovlivnil pád vlády Miroslava Topolánka.

Historicky podruhé předsedala ČR v REU ve druhé polovině roku 2022. Vláda Petra Fialy se při přípravě předsednictví musela vypořádat s velmi omezenými lidskými i finančními zdroji, které na předsednictví alokovala předchozí vláda Andreje Babiše a očekávalo se tak spíše průměrné předsednictví. Bylo také nutné vypořádat se zejména s energetickou krizí způsobenou konfliktem na Ukrajině a s ekonomickými důsledky pandemie covid-19. Kvůli tomu se ČR muselo vyrovnat s jedním z náročnějších předsednictví Rady.

---

¹ Dříve Evropské společenství.

² Před Lisabonskou smlouvou předsedal jednáním stát, který předsedal REU.

Navzdory těmto problémům se však podařilo uskutečnit předsednictví, které bylo podle médií i zahraničních aktérů, zejména v Bruselu, hodnoceno veskrze kladně a úspěšně³, i vzhledem k tomu, s jakou krizí se české předsednictví v Radě EU 2022 (CZ PRES 2022) muselo vyrovnat. Českým diplomatům se podařilo vyjednat několik složitých dohod, například z balíčku *Fit for 55* či sérii opatření v oblasti energetiky.

Vzhledem k aktuálnosti tématu prozatím v odborné sféře chybí komplexnější výzkumy, které by zhodnotily, do jaké míry se dá CZ PRES 2022 považovat za úspěšné a jakou při tom měly roli probíhající krize. Obecně je přítomnost krize v průběhu předsednictví považována za hlavní překážku v naplňování priorit, jež si předsedající stát stanovil. Často velmi omezené zdroje předsednictví jsou potom směřovány na vypořádání se s krizí, což vede k předpokladu negativního vlivu krize na úspěšnost předsednictví.

Výzkumné otázky, hypotézy a cíle práce

Oblast výzkumu předsednictví je velmi dynamická a komplexní, je možné k ní přistupovat několika různými způsoby. Obecně se tyto výzkumy mohou věnovat mediální obrazu, průběhu, přípravě či být zaměřeny na konkrétní témata a legislativní iniciativy.

Cílem této diplomové práce je za pomoci modifikovaného výzkumného rámce autorky Linky Tonevy-Metodievy analyzovat celkovou úspěšnost a výkon předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 v oblasti vyjednané legislativy. Analýza bude provedena s ohledem na krizi způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu.

Zvolený metodologický rámec umožňuje určit úspěšnost PRES díky studiu učiněných pokroků v oblasti legislativních návrhů, na kterých předsednictví pracovalo s ohledem na priority ČR.

Pro potřeby analýzy byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

- 1) *Jak úspěšné bylo CZ PRES 2022 v naplňování stanovených priorit?*

---

³ O úspěších napsaly například Financial Times (<https://www.ft.com/content/da14e563-73f6-498d-8528-b04963aa8b48>), z tuzemských médií například Aktuálně.cz (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/predsednictvi-eu-cesi-uspeli-tam-kde-to-nikdo-necekal-ted-by/r~f3d2f416824911ed93abac1f6b220ee8/>).

2) *Měla probíhající krize způsobená válkou na Ukrajině negativní vliv na úspěšnost CZ PRES 2022 v oblasti projednávané legislativy?*

Na základě těchto výzkumných otázek byla stanovena následující hypotéza:

H: Na základě analýzy za pomoci modifikovaného výzkumného rámce L. Tonevy-Metodievy je možné prohlásit, že probíhající krize způsobená válkou na Ukrajině podpořila úspěšnost CZ PRES 2022.

Časové a obsahové vymezení práce

Při výzkumu a analýzách jednotlivých předsednictví v Radě EU je možné nahlížet na několik různých faktorů a proměnných, je možné rozlišovat legislativní i nelegislativní iniciativy. Samotný rozhodovací proces EU má několik forem, tou nejvíce používanou je však řádný legislativní proces. Obsahem analýzy budou pouze legislativní iniciativy, které spadají buď pod řádný legislativní proces, kdy jsou pravomoci REU a Evropského parlamentu (EP) vyrovnané, tak také legislativní iniciativy spadající do zvláštního legislativního postupu, kdy EP pouze přijímá či odmítá návrh. Z důvodu omezeného rozsahu práce a relevantnosti pro výzkum nebudou brány v potaz jakékoliv další legislativní iniciativy, které nespádají do tohoto rozsahu, například prováděcí akty či akty přenesené pravomoci.

Dalším vymezením zkoumaných legislativních iniciativ bude selekce takových iniciativ, ve kterých se uskutečnil jakýkoliv vývoj v jednání z pohledu REU v době CZ PRES 2022, tedy od 1. července 2022 do 31. prosince 2022 a byly vyjednávány v rámci řádného legislativního procesu. Tyto iniciativy také musejí spadat do priorit českého předsednictví, toto vymezení bude provedeno v rámci analýzy.

Metodologie

Z hlediska metodologie bude předkládaná práce případovou studií (v angličtině *case study*). Tyto studie jsou základním typem empirických výzkumů v sociálních vědách. Základním kritériem, které rozlišuje typy těchto studií, je počet zkoumaných případů. Rozlišujeme tedy dva typy, jednopřípadové a vícepřípadové studie (Karlas, 2008).

Jednopřípadová studie se zaměřuje na detailní hloubkovou analýzu jednoho konkrétního případu, situace či fenoménu. Tento typ studie se využívá v případech, kde je daný příklad velmi specifický. Volíme ji v případech, kdy chceme pochopit konkrétní aspekty a metoda komparativní analýzy by byla příliš složitá nebo neproveditelná.

Tento způsob bývá však často kritizován právě kvůli limitaci na konkrétní případ, výsledky takového výzkumu není do určité míry možné generalizovat na další případy a je tu velká náchyllost vůči zkreslení (Gerring, 2012).

Jednopřípadové studie se dále dělí na instrumentální a jedinečné. První zmíněný typ se zabývá spíše generalizací a je předpokladem pro další výzkum. Jedinečná případová studie díky své expertní a často i praktické podobě nabízí dostatečnou výpovědní hodnotu sama o sobě (Kořan, 2008).

Vzhledem k povaze a unikátnosti zkoumaného případu CZ PRES 2022 bude tato práce jedinečnou jednopřípadovou studií. Existují sice výzkumné práce, které využívají komparativní metody u výzkumů předsednictví v REU, záleží však na zkoumaných faktorech a autorem stanovém cíli práce. Obecně má komparace předsednictví mnoho problémů už kvůli samotné povaze předsednictví. Každý stát se v rámci šesti měsíců musel vypořádat s různými problémy a výzvami, velké rozdíly nalezneme v socio-ekonomických faktorech, stejně tak v rámci bezpečnosti a mezinárodní situace. Dalším rozdílem je i velikost jak samotného státu, tak i finančních a lidských zdrojů, které vlády alokují na předsednictví. Roli zde mohou hrát i předchozí zkušenosti.

Analýza literatury

Členění této práce reflektuje do jisté míry i rozdělení analýzy použité literatury. Úvodem je však nutné zmínit některá specifika týkající se této oblasti výzkumu. Oblast institucí EU je v odborné sféře častým cílem výzkumů jak kvantitativních, tak kvalitativních. Nejpřístupnější oblastí výzkumu je Evropský parlament, a to vzhledem k jeho transparentní povaze a snazšímu přístupu k datům. Naopak nejméně transparentní institucí z hlavních čtyř je Rada EU, kdy je přístup odborné veřejnosti do velké míry omezen.

Detailně zpracované v zahraniční i české odborné literatuře je téma historie evropské integrace, kvalitně jsou popsány důležité milníky, zejména zakládající a pozměňovací smlouvy, které formovaly fungování EU až do současné podoby (Archer, 2008; Dinan, 2014). Historickým vývojem a fungováním Rady EU se zabývá například publikace *The Council of European Union* autorů Martina Westlaka a Davida Gallowaye.

Popis konkrétních událostí byl doplněn dalšími texty, například články *Intergovernmentalism in the European Communities in the 1970s* Paula Taylora,

kteřý se zaměřuje na změny ve vztahu k Lucemburskému kompromisu, *Challenging Intergovernmentalism and EPC: The European Parliament and Its Actions in International Relations* Umberta Tullioho jež popisuje vznik Evropské politické spolupráce ve vztahu k Davignonově zprávě. Martin Dedman v článku *The Origins and Development of the European Union 1945-96* shrnuje vývoj EU s důrazem na ekonomické aspekty integrace. Částečným nedostatkem spojujícím většinu těchto textů je absence zaměření konkrétně na Radu EU, což se však dá vysvětlit nutností vyličít události v rámci širšího kontextu historie evropské integrace. Z tuzemských autorů se oblasti předsednictví věnuje zejména Petr Kaniok (Kaniok, 2014; Kaniok, 2010; Kaniok & Pitrová, 2005).

Nová vlna výzkumů přichází s aplikací Lisabonské smlouvy v roce 2009. Výzkumy jsou zaměřeny jak na dopady změn, tak na analýzu jednotlivých předsednictví či předsednických trií. Změny od roku 2009, vysvětlené na příkladu Španělska, Belgie a Maďarska, jsou popsány v článku *Consistency and diversity? The EU's rotating trio Council Presidency after the Lisbon Treaty* autorů Agnes Batory a Uwe Puetter. Jak napovídá název, změny jsou zkoumány v kontextu předsednictví Španělska, Belgie a Maďarska, důraz je však kladen zejména na postavení a roli tria, samotné změny a fungování předsednictví samotného by si zasloužily hlubší analýzu. Lépe jsou změny popsány v článku *Beyond Lisbon: Demographic trends and voting power in the European Union Council of Ministers* od Lászla Kóczyho. Změny oproti původně plánované ústavní smlouvě sleduje Christine Reh v článku *The Lisbon Treaty: De-Constitutionalizing the European Union*, chybí však více propracovaný popis změn z pohledu PRES.

Na úkoly a funkci předsednictví je možné nahlížet z několika směrů, což je reflektováno i v použité literatuře. Předložená práce v tomto směru vychází zejména z článků, konkrétně například textu *Evaluating Presidencies of the Council of the EU* (Schout & Vanhoonacker, 2006), jež zkoumá efektivitu PRES na základě naplnění čtyř základních funkcí. Autoři kladou důraz na potřebu pochopení chování PRES i z politických důvodů. V době vzniku článku však kvůli komplexitě mechanismu PRES neexistoval žádný systematický evaluační rámeček. Definice efektivity je doplněna i o články Jonase Tallberga (Tallberg, 2003; 2004), zde je však nutné zmínit, že jeho analýza německého předsednictví (Tallberg, 2004), byla jinými autory (Thomson, 2008) kritizována kvůli rozdílným závěrům oproti jiným studiím. Zásadní rozdíly jsou

však pouze oproti výzkumům s větším počtem zkoumaných případů. Výpovědní hodnota Tallbergova výzkumu zůstává relevantní pro výzkum jednotlivých předsednictví, jak píše např. P. Kaniok (2014) a uvádí jej jako vhodný ke studiu legislativních priorit.

Použitý výzkumný rámec vychází zejména z práce L. Tonevy-Metodievy (2020). Rámec je založen na několika indikátorech v oblasti prosazovaných priorit, na jejichž základě je PRES možné hodnotit v rámci legislativního procesu. To je uskutečněno za pomoci bodového ohodnocení. Jeho největší nevýhodou je částečné spoléhání se na sběr dat pomocí dotazníků, proto bude autorem použitý rámec modifikován tak, aby se dala využít veřejně přístupná data. Tento rámec byl poté v upravené podobě aplikován na případ bulharského předsednictví (Veleva-Eftimova, Shikova, Haralimpiev & Toneva-Metodieva, 2021). Pokud je autorovi známo, jedná se o jediný případ využití podobného rámce založeného na analýze legislativy v rámci celého předsednictví.

Na podobném principu je založen článek *The political initiatives of the Rotating Presidency of the Council of the EU – from empirical facts to expert evaluation* (Haralimpiev & Veleva-Eftimova, 2020), který se zaměřuje více na politické iniciativy, vhodně však definuje funkce předsednictví. Jeho největším nedostatkem je opět spoléhání se na dotazníkové šetření. Definování úspěšnosti a vlivu PRES se věnují také autoři B. Vandecasteele a F. Bossuyt (2013; 2014), kteří zmiňují nutnost lepší operacionalizace pojmů *vliv* a *úspěch* (Vandecasteele & Bossuyt, 2014).

Představení priorit CZ PRES 2022 vychází zejména z oficiálního webu *czech-presidency.consilium.europa.eu*, doplněno je oficiálními programovými prohlášeními vlády, které jsou dostupné na webu *vlada.cz*. Jako sekundární zdroj zde potom slouží vyjádření oficiálních představitelů pro zejména evropský tisk či na sociálních sítích, použity jsou i oficiální tiskové zprávy Rady EU dostupné na webu *consilium.europa.eu*.

Vzhledem k tomu, že od CZ PRES 2022 uběhlo v době psaní této práce pouze pět měsíců, existuje pouze malé množství článků věnujících se tomuto tématu. Nejblíže je tomuto tématu článek *A Performance Assessment of the 2022 Czech Presidency of the Council of the EU: External Security* (Bureš, 2023), jenž při analýze vychází ze stejného rámce jako tato práce, posuzuje však pouze výkon CZ PRES v oblasti externí bezpečnosti. Dalším článkem věnujícím se CZ PRES 2022 je například *The Czech EU*

Presidency: Strengthening Energy Security Amidst the Crisis (Jiroušek, 2023), který se týká vlivu krize na oblast energetiky.

Členění práce

Práce má jasně vymezenou teoretickou a analytickou část a je členěna do čtyř kapitol. První kapitola pokryje z obecného pohledu mechanismus rotačního předsednictví v Radě EU, v jednotlivých podkapitolách bude zmíněn historický vývoj, důležité milníky a aktuální podoba a specifika předsednictví. Druhá kapitola teoretické části čtenářům představí výzkumný rámec Tonevy-Metodievy včetně modifikací, na základě kterých bude tento rámec aplikován. Ve třetí kapitole bude představeno CZ PRES 2022. Jednotlivé podkapitoly čtenáři přiblíží mezinárodní kontext, za kterého se předsednictví odehrálo. Největší důraz bude kladen na představení priorit českého předsednictví.

Kapitola čtyři je jedinou kapitolou v analytické části. V první podkapitole dojde k rozčlenění jednotlivých legislativních iniciativ k daným prioritám CZ PRES 2022. V druhé části budou tyto iniciativy analyzovány za použití modifikovaného výzkumného rámce L. Tonevy-Metodievy. Závěrem budou čtenáři seznámeni s výsledky této analýzy.

1. Rotační předsednictví v Radě EU

Pokud chceme zkoumat efektivitu či úspěšnost jednotlivých předsednictví, je nutné si napřed jasně vyjasnit, jakým způsobem celý proces střídání jednotlivých členských států v této pozici funguje. K tomu je však nutné znát i historický kontext, v rámci kterého se tato důležitá část podílející se na řízení EU vyvíjela, vzhledem k tomu, že se jedná o mechanismus, který má své počátky u samotného vzniku EU/ES.

1.1 Historické kořeny rotačního předsednictví

Původy evropské myšlenky lze nalézt i v historii před druhou světovou válkou, až po ní však došlo k její realizaci. Pochopení historického vývoje EU, potažmo REU, je nutné pro pochopení jejího současného fungování.

1.1.1 Předsednictví do přijetí Smlouvy o EU

Historické kořeny předsednictví, jakožto institutu řízení Rady, lze nalézt již v zakládající smlouvě o Evropském společenství uhlí a oceli (ESUO)⁴, která zmiňuje, že: „*předsednictví vykonávají postupně všichni členové Rady vždy po dobu tří měsíců podle abecedního pořádku členských států*“ (Smlouva o ESUO, 1952).

Další zmínku lze nalézt v původním znění smlouvy o Evropském hospodářském společenství (EHS), kde je definováno jako instituce, jejímž řízením je pověřen vždy jeden z členských států EHS, na kterémžto postu se členové střídají vždy po šesti měsících bez jakýchkoliv jasně uvedených kompetencí. Zmiňuje se pouze řízení jednání Rady, což souvisí také s tím, že zde v tuto dobu nebyla poptávka po vytvoření dalšího silného politického vedení, vliv předsednictví tak zůstával velmi omezen (Pitrová & Kaniok, 2005).

Funkce předsednictví se formovala společně s posilováním mezivládní spolupráce. Svou roli na tom měl zejména Lucemburský kompromis v roce 1966, kdy došlo k posílení moci jednotlivých národních vlád, čímž byla posílena role i pravomoce Rady. Další důležitou změnou byl nárůst zahraniční agendy, kdy bylo nutné, aby ES měla reprezentanta pro vnější vztahy. Díky těmto změnám se předsednictví stalo důležitým nástrojem v mezivládním přístupu evropské integrace (Taylor, 1982). Nutnost posílit roli předsednictví potvrzují také další iniciativy, které sice na první

---

⁴ Smlouva se označuje také jako Pařížská smlouva, na základě místa podpisu.

pohled s Radou příliš nesouvisí, ale usilovaly o reformu institucí, např. Tindemansova zpráva z roku 1975 (Fiala & Pitrová, 2003).

Tindemansova zpráva do jisté míry zhodnotila vývoj předsednictví a nastínila další možný vývoj v zájmu urychlení politické integrace. V rámci zachování kontinuity mělo dojít k prodloužení mandátu na dvanáct měsíců, Rada by také mohla pověřit EK, ČS či jednotlivce vyjednáváním za celé ES. K realizaci těchto návrhů však nikdy nedošlo (Pitrová & Kaniok, 2005).

Vznik Evropské politické spolupráce (EPS) a kontext, za kterého projekt vznikal (například neformální vznik Evropské rady a rozvoj spolupráce s třetími zeměmi), přidalo předsednictví novou roli, jež do velké míry formovaly dvě Davignonovy zprávy, které předsednictví přidávají informační povinnost vůči EP. Se vznikem ER souvisí možnost stanovovat politické priority na nejvyšší úrovni (Tulli, 2017).

Na rozdíl od Tindemansovy zprávy byl tzv. „Výbor tří moudrých mužů“, jehož závěry byly předloženy v roce 1979, úspěšný, co se revize institutu předsednictví týče. Úkolem tohoto výboru bylo zhodnotit stav a funkčnost všech institucí ES, Radu nevyjímaje. Výsledným doporučením je zejména posílení předsednictví v oblasti organizační podpory a politické iniciativy. Také stanovuje některé důležité principy, například jasně danou autoritu, které je nezávislá na velikosti státu. Je vytvořen seznam úkolů předsednictví, na kterém je například možnost svolání Rady, odpovědnost za přípravu agendy a dokumenty či formulace a implementace závěrů (Pitrová & Kaniok, 2005).

Jednotný evropský akt zavádí v roce 1986 tzv. proceduru spolupráce, která z pohledu legislativního procesu znamená navázání rozhodování na EP. Důležité je také odstranění možnosti veta při hlasování o bodech, o kterých by se mělo hlasovat pomocí kvalifikované většiny, čímž byl trvale odstraněn jeden z důsledků Lucemburského kompromisu (Dedman, 1996).

1.1.2 Předsednictví mezi Maastrichem a Lisabonem

Smlouva o EU, známá též jako Maastrichtská smlouva, jež vstoupila v platnost v listopadu 1993, přidává předsednictví odpovědnost za vyjadřování mezinárodně-politických postojů EU. Ukotvuje také systém předsednické „trojky“, jež byla poprvé zmíněna v Londýnské zprávě v říjnu 1981. Trojka se skládá vždy ze tří členských zemí, předchozí předsedající země, současná a budoucí. Tyto země spolupracují při výkonu

i stanovování priorit, čímž je zajištěna kontinuita ve vnější reprezentaci EU (Bunnse, 2009).

S rozšířením v roce 1995 přichází také změna v pořadí, v jakém ČS předsedají. Dosavadní abecední princip nahrazuje systém, který funguje dodnes a měl zajistit větší vyváženost předsednictví tím, že střídá malé a velké státy a také nové a zakládající členy. Součástí rozhodnutí byla také možnost změny pořadí, pokud o to stát požádá a Rada tento návrh schválí jednomyslně (Pitrová & Kaniok, 2005).

Amsterodamská smlouva představila novou pozici Vysokého představitele pro Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP) (dále jen Vysoký představitel). Tím dochází k jistému štěpení agendy, protože do procesu vstupuje ještě komisař pro vnější vztahy. Rolí vysokého představitele je asistovat Radě v oblasti SZBP, ať už se jedná o přípravu, formulaci či implementaci nařízení, z pověření PRES také může zastupovat Radu na jednání s třetími zeměmi. Vznik tohoto postu na jednu stranu oslabuje pozici PRES v oblasti vnějších vztahů, na stranu druhou je však v oblasti zachována určitá kontinuita, vzhledem k tomu, že pozice Vysokého představitele nepodléhá rotačnímu předsednictví a slouží tak společně s Generálním sekretariátem Rady (GSR) jako institucionální paměť (Bengtsson, 2003).

Z pohledu předsednictví nepřinesla smlouva z Nice žádné zásadní změny. Úpravy se týkaly hlavně logistického zajištění summitů Evropské rady, kdy byla stanovena podmínka, že alespoň jedno setkání ročně musí proběhnout v Bruselu (Best, 2001). Summit ER v Seville deklaroval nutnost užší spolupráce mezi končícím a nastupujícím předsednictvím. Jednalo se například o možnost účasti nastupujícího předsednictví na jednáních, ještě před začátkem mandátu. Na stejném summitu vznikla Rada pro všeobecné a vnější záležitosti (GAERC) (Kaniok, 2010).

K větší reformě dochází v souvislosti s přípravou návrhu Smlouvy zakládající ústavu pro Evropu. Přestože smlouva nebyla přijata, stala se základem pro Lisabonskou smlouvu a pravidla pro předsednictví, která zde byla navržena, se v Lisabonské smlouvě nijak nezměnila (Kaniok, 2010; Raz, 2009).

1.1.3 Předsednictví po přijetí Lisabonské smlouvy

Lisabonská smlouva byla nutnou reformou institucionálního nastavení EU a zcela přepracovává některé skutečnosti. P. Kaniok dokonce hovoří o „*ukončení samovolného vývoje předsednictví*“ (Kaniok, 2010). Nejdůležitější změnou, jež byla i důležitým

bodem diskuze okolo Smlouvy zakládající ústavu pro Evropu, byla institucionalizace Evropské rady, jejíž existence nebyla do přijetí Lisabonské smlouvy v právním rámci nijak ukotvena. Zavádí se také stálý předseda Evropské rady, jež je volen na dva a půl roku. To zásadně ovlivňuje roli a úkoly předsednictví, doposud totiž PRES řídilo i jednání ER s čímž se pojila mnohem větší vytíženost vlády a celého organizačně-administrativního aparátu (Kaniok, 2010).

Stejně jako v případě vzniku pozice Vysokého představitele hovoří někteří autoři v souvislosti se vznikem stálého předsedy ER s oslabením pozice PRES (např. Karolewski, Mehlhausen & Sus, 2015 nebo Dinan, 2013). To je způsobeno nejen změnou v rámci ER, ale také vyčleněním Rady pro zahraniční věci (FAC) z GAERC, z níž se nově stává Rady pro obecné záležitosti (GAC). Formace FAC podle Lisabonské smlouvy nepodléhá rotačnímu předsednictví, ale v jejím čele stojí Vysoký představitel, čímž dochází k dalšímu štěpení moci a oslabení vlivu PRES na externí vztahy.

Podle jiných však takto změna naopak umožnila předsedajícímu státu více se soustředit na svoji agendu a snížení vlivu PRES v oblasti vnějších vztahů hodnotí spíše pozitivně, navíc je stále zodpovědné za veškerou legislativní i nelegislativní činnost REU, což je hlavním úkolem PRES a na základě výkonu v této oblasti jsou také předsednické země nejčastěji hodnoceny (Batory & Puetter, 2013).

1.2 Funkce předsednictví z pohledu smluvního rámce

I přes složitý vývoj institucionálního rámce EU si PRES dokázalo zachovat své základní principy jako je rotační rovnost a nestrannost. Na úvod je ale nutné podotknout, že mnohé z úkolů, jež PRES vykonává, vyvstalo na základě aktuálních potřeb. Existuje několik přístupů definování funkce předsednictví, v první řadě je však nutné vyjasnit, jak je PRES nastaveno ve smluvním rámci EU.

Role PRES je definována v obou částech Lisabonské smlouvy, jak ve *Smlouvě o EU*, tak i ve *Smlouvě o fungování EU*. Důležité je také rozhodnutí ER z prosince 2009, jež ustanovuje seznam sektorových rad. V Lisabonské smlouvě je totiž explicitně zmíněna jen GAC a FAC, zatímco vznik ostatních formací měl být specifikován ER. V současné době tak v REU funguje deset různých formací, z nichž devět spadá pod rotační předsednictví, zatímco FAC má stálé předsednictví Vysokým představitelem⁵

---

⁵ V případě, že FAC jedná o obchodní politice, jednání řídí příslušný ministr z předsednické země (Barbé & Morillas, 2019).

(Meińkowska-Norkiene, 2012). Povinnosti PRES v rámci formace ECOFIN byly také sníženy, vzhledem ke vzniku stálého předsedy neformální skupiny Eurogroup, jež sdružuje státy eurozóny. Ta sice funguje už od roku 2005, Lisabonská smlouva ji však formálně uznává a skupina fakticky provádí úkony, které dřív spadaly pod ECOFIN (Batory & Puetter, 2013). Stejně jako v případě FAC je možné chápat tento krok jako oslabení PRES v oblasti ekonomických otázek, nejedná se však o tak razantní krok a ECOFIN stále zůstává jednou z nejdůležitějších formací Rady, zejména kvůli schvalování finančním rámců a daňové a celní politiky.

V článku 9c Lisabonské smlouvy je stanoveno, že „Rada vykonává společně s Evropským parlamentem legislativní a rozpočtovou funkci. Vykonává funkce vymezování politik a koordinace v souladu s podmínkami stanovenými Smlouvami“, čímž je pevně zakotvena role REU na legislativní proces. K PRES se váže odstavec č. 9: „Předsednictví jednotlivých složení Rady, s výjimkou složení pro zahraniční věci, zajišťují zástupci členských států v Radě na základě systému rovné rotace“ (Lisabonská smlouva, 2007).

Tabulka č. 1: Formace Rady EU

Název formace	Zkratka
Rada pro obecné záležitosti	GAC
Rada pro zahraniční věci	FAC
Rada pro hospodářské a finanční věci	ECOFIN
Rada pro spravedlnost a vnitřní věci	JHA
Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele	EPSCO
Rada pro konkurenceschopnost	COMPET
Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku	TTE
Rada pro zemědělství a rybolov	AGRIFISH
Rada pro životní prostředí	ENV
Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport	EYCS

Zdroj: Rada EU (2023)

Přestože vždy předsedá pouze jeden stát, od Lisabonské smlouvy je kladen mnohem větší důraz na spolupráci ČS a fungování v rámci předsednického tria je důležitou součástí PRES, byť název „trio“ ve smlouvě není explicitně zmíněn. Jedním

z argumentů za jeho zavedením je snaha o vyvážení moci PRES vzhledem k zdánlivému oslabení ve věcech zahraniční a částečně i finanční politiky (viz Eurogroup). Nejedná se však o úplnou novinku, vzhledem k dřívějšímu konceptu trojky (Meinikowska-Norkiene, 2012).

Vzhledem ke spolupráci v rámci tria by se mohlo jevit, že role GSR byla Lisabonskou smlouvou oslabena. Ten až doposud sloužil mimo jiné jako spojovník jednotlivých PRES a institucionální paměť. GSR si však tuto funkci zachovalo i nyní a stále slouží jako hlavní administrativní podpora a institucionální paměť REU (Batory & Puetter, 2013).

Trio má za úkol, ve spolupráci s EK, vypracovat každých 18 měsíců, tedy vždy když nastupuje nové trio, návrh programu aktivit Rady na toto období. Jeho součástí je většinou shrnutí stavu projednané legislativy a vytyčení společných priorit. Ty ovšem zůstávají na velmi obecné úrovni a vliv tria jako takového na projednávanou agendu je diskutabilní, což je částečně způsobem i složením tria. To je předem dané a je sestaveno tak, aby byly rovnoměrně zastoupeny různé typy ČS, tedy staří a noví členové, malé a velké státy či na základě neutrality. Podle tohoto principu je mimo jiné také určen zasedací pořádek na jednáních REU i ER (Batory & Puetter, 2013).

Obecně vzato má být PRES v pozici jakéhosi administrátora či manažera REU, jež tu samou instituci zastupuje i v jednání s dalšími institucemi EU, což je zároveň i jeden z nejdůležitějších úkolů PRES, protože zastupuje ČS v rámci vyjednávání v tzv. trialogu (Kaniok, 2010).

Trialog se stal součástí legislativního procesu kvůli obavám ze zablokování systému při dodržování řádných postupů a aby se oba spoluzákonodárci zbavili vzájemné závislosti. Účastní se jej zástupci EP, EK i REU (reprezentována PRES). Cílem trialogu je vzájemná dohoda na finální podobě legislativního návrhu, je to prostor pro diskusi a vyjasnění si pozic. Cílem institucí je na jednu stranu obhájit si svůj mandát, na druhou stranu je nutné dojít ke vzájemné dohodě. To probíhá na dvou úrovních, technické a politické. Na technické úrovni se scházejí experti všech účastníků, za Radu zejména diplomaté a národní experti. Na politické úrovni jedná tradičně velvyslanec předsedajícího státu se zpravodajem příslušného nařízení. Poté, co je na trialogu vytvořen kompromisní text návrhu, musí oba spoluzákonodárci odsouhlasit vyjednané změny v EP i REU. Poté je návrh obvykle schválen v prvním čtení.

Tento proces je často velmi kritizován, jelikož nemá žádnou oporu v právu EU a není ani oficiální součástí legislativního procesu. S tím se pojí velká míra netransparentnosti celého procesu, jednání jsou neveřejná a neexistuje ani žádný oficiální záznam. Často se také jedná bilaterálně mezi jednotlivými účastníky, což tento problém jenom prohlubuje, a přestože jsou trialogy nyní již pevně spjaty s legislativním procesem EU a s výkonem předsednictví, jedná se o jeden ze zásadních demokratických deficitů EU (Delreux & Laloux, 2018).

1.3 Funkce předsednictví z pohledu naplňování cílů

V odborné literatuře můžeme nalézt několik různých definic funkce předsednictví, ty se však, jak uvádí P. Kaniok (2010), liší spíše v důrazu na určitou oblast, než aby byly rozdílné, neboli si vzájemně konkurovaly a vylučovaly.

1.3.1 Definice úspěšnosti podle A. Schout & S. Vanhoonacker

Pro tuto diplomovou práci je v první řadě klíčové definovat úspěšnost PRES, která ovšem nemá v rámci evropských studií jasnou definici. Tu je možné chápat jako „schopnost zvýšit tempo integrace a zvládnutí politické rozdílnosti“ či jako „dosažení zaznamenaného postupu“. Autoři představují čtyři hlavní role či funkce předsednictví na základě toho, v jakém prostředí PRES operuje, neboli v jaké interní či externí pozici se zrovna REU nachází. Předpokladem autorů je, že každá role si žádá předsednictví v jiné funkci (Schout & Vanhoonacker, 2006).

Tyto role také vycházejí ze základních úkolů předsednictví, jak je představeno výše, tedy organizace zasedání REU, koordinace, předsedání jednání, vyjednávání či schvalování legislativy. Role se navzájem nevyklučují, vždy však jedna převládá. První tři role vychází z teorie leadershipu: *task-oriented leadership*, *group-oriented leadership*) a *transformational leadership* (Yukl, 1998). *Task-oriented* PRES je zacíleno zejména na výsledky a jedná se o nejnáročnější roli. *Group-oriented* PRES je popsáno jako snaha o nalezení kompromisu na všech stranách, což vyžaduje dlouhé přípravy (Schout & Vanhoonacker, 2006).

Tato role je také nejvíce podobná roli tzv. *honest-brokera*, což je označení pro předsednictví, které efektivně zvládá veškeré administrativní i organizační úkoly a nastavuje cíle v souladu s dlouhodobými cíli REU. Cílem je dojít kompromisu a zůstat neutrální, národní zájmy v tomto případě často ustupují do pozadí. Historicky je tato

role přisuzována spíše malým státům, které nepatří mezi zakládající členy (Mehlhausen & Karolewski, 2013).

Transformational leadership necílí čistě na jakoukoliv obecnou pozici v daný okamžik, spíše se jedná o výhledový rámec s dlouhodobým řešením. Tato role je nejrelevantnější v případě, kdy řešení problému vyžaduje inovační přístup. Posledním, ještě nezmíněným typem je *Reprezentant národních zájmů a pozic*. Ten autoři prezentují jako tradiční roli ČS, v roli PRES se snaží ovlivnit agendu na základě preference konkrétních témat, což lze chápat jako definici úspěšnosti z pohledu předsedajícího státu (Schout & Vanhoonacker, 2006).

Ve všech čtyřech případech vysvětlují autoři fungování PRES jako *poptávku a nabídku*. Úspěšnosti lze docílit tím, že PRES naplní poptávku, což je hlavní předpoklad pro analytickou část předložené práce, poptávkou jsou v tomto případě myšleny priority CZ PRES, z předložené typologie se jedná o typ Reprezentant národních zájmů, byť jak říkají autoři, jednotlivé typy se mohou překrývat a úspěšné předsednictví z pohledu REU plní všechny funkce.

1.3.2 Definice úspěšnosti podle J. Tallberga

J. Tallberg nehovoří přímo o úspěšnosti, zaměřuje se více na schopnost PRES ovlivnit projednávanou agendu, což ale ve výsledku vede k prosazení legislativy. Sám autor navíc uvádí, že je naivní se domnívat, že předsednický stát se nikdy nepokusí prosadit svoje vlastní zájmy i pokud se prezentuje jako *honest broker*. Zdrojem pro jeho definici jsou teorie o vyjednávání z prostřední politiky Spojených států amerických (USA), nastavování agendy a rozhodování, což je ukázáno na příkladu šesti předsednictví v letech 1999 až 2001.

Vliv předsednictví (*agenda-shaping*) je definován jako schopnost přidat na agendu nové body (*agenda-setting*) nebo prioritizovat již existující body (*agenda-structuring*) či obráceně, některé body vynechat (*agenda-exclusion*). Tímto J. Tallberg stanovuje tři základní podmínky, které PRES musí naplnit, aby se dalo označit jako vlivné. To, jak jsou naplňovány, potom záleží zejména na národních preferencích a prioritách.

Pro správný *agenda-setting* je klíčové identifikovat problém, správně porozumět vývoji legislativního návrhu a dobře odhadnout aktuální náladu ostatních na daný návrh. Docílit toho lze zvýšením povědomí o problému, což zvýší zájem

ostatních aktérů. PRES také může přijít s konkrétním návrhem řešení vzhledem k řešenému problému, buďto samo nebo ve spolupráci s dalším aktérem, například s EK. Tento bod je však problematický, předložení vlastního návrhu PRES, zejména bez konzultace, by mohlo vyústit v porušení pozice *honest-brokera*, pokud je to tedy cílem PRES. Poslední možností je vytvoření nových institucionálních praktik, Tallberg jako příklad uvádí možnost vzniku nové formace Rady.

Agenda-structuring bývá mnohými autory často přehlížena jako nedůležitá, podle Tallberga se však jedná o jeden z hlavních nástrojů PRES. Nejvíce je relevantní v takových systémech kdy legislativní proces je relativně komplikovaný a přetížený. V takovém případě je zásadní mít jasně strukturovaný program, kdy je zařazení každého bodu pečlivě zváženo. Frekvence jednání má vysokou výpovědní hodnotu o tom, jak velkou prioritou daný bod pro PRES je a značí určitý posun ve vyjednávání, přestože na konci PRES nemusí být z jednání žádný vlastní výstup. Roli také může hrát logistické zajištění, v tomto případě se jedná konkrétně o počet dostupných jednacích sálů nebo tlumočnických týmu, bez kterých na úrovni ministrů nelze jednat. Oproti tomu neformální jednání pořádané PRES nejsou pevně svázána pravidly, mohou však ovlivnit názor ostatních ČS na problematiku a je to taktéž známka toho, že dané téma je prioritou PRES. Dalším nástrojem je přímo stavba programu aktuálního jednání. Zkušený předseda musí určit, které body jsou problematické, a které ne a podle toho určit jejich pořadí, což souvisí i s načasováním zmíněným u *agenda-setting*.

Agenda-exclusion je protikladem k *agenda-setting*, nelze však předpokládat, že neadresování problému znamená, že se nejedná o prioritu PRES. Pokud k tomuto dochází, jedná se nejspíše o pro PRES citlivé téma, které se ale ze strategických důvodů rozhodnou neprojednávat. PRES může jednoduše o tématu mlčet a vůbec jej neprojednávat a nezmiňovat. K tomu mohou sloužit i některé z procedurálních možností na jakékoli úrovni, například se bod nestihne projednat, což však dává prostor ke kritice. Vhodnějším řešením je představení kompromisního návrhu, který však není akceptovatelný, PRES se tak vyhne přímé kritice (Tallberg, 2004).

1.3.3 Definice úspěšnosti podle B. Vandecasteele a F. Bossuyt

Poslední z představených definic reflektuje změny uvedené Lisabonskou smlouvou a vychází z již existujících článků věnujících se hodnocení úspěchu a vlivu PRES ve snaze lépe operacionalizovat pojmy úspěšnost a vliv. Vliv PRES autoři spojují s národními zájmy, zatímco úspěšnost je spojena se snahou posunout jednání dále,

neboli naplnit cíle. Je nutné zmínit, že autoři definují úspěšnost stejně jako efektivitu. Vzhledem k tématu předložené práce se však zaměříme na definici úspěšnosti (Vandecasteele & Bossuyt, 2014).

Autoři předkládají hodnoticí rámec založený na podmínkách výkonu PRES. Ty jsou rozděleny do tří kategorií, podmínky týkající se externích vlivů, národní podmínky a povaha problémů v konkrétní oblasti legislativy. Externí vlivy obsahují, jak předvídatelné, tak nepředvídatelné podmínky, které nemohou být ovlivněny samotným státem. Předpokladem zde může být, že příznivé ekonomické či politické prostředí povede k úspěšnému předsednictví. Stejně tak může externí krize přinést příležitosti pro její zvládnutí a tím zvýšení úspěchu PRES. To však částečně přestává platit po Lisabonské smlouvě, protože zodpovědnost za externí politiku EU nespadá přímo pod PRES.

Národní podmínky vycházejí z vnitro politické situace a mechanismu koordinace PRES. Je nutné zajistit dostatečnou přípravu, to je mimo jiné důležité jak pro úspěšnost, tak pro vliv PRES. S. Van Hecke a P. Bursens pak dodávají, že *Brussels-based* předsednictví mají mnohem větší volnost ve smyslu naplňování cílů a tím jsou úspěšnější. Expertíza a zacílení na správné oblasti jsou poslední z podmínek, zmíněno je i vystupování jednotlivých předsedajících (Van Hecke & Bursens, 2011). Tento bod byl v médiích často spojován s jedním z hlavních vyjednávačů CZ PRES, velvyslancem Jaroslav Zajíčkem, jenž předsedal jednáním COREPERu, a jehož dovednosti často zmiňovali i další vysocí představitelé Unie (Boubínová, 2022).

Jedním ze zjištění autorů v oblasti legislativy je, že po změnách uvedených Lisabonskou smlouvou nehraje roli způsob hlasování, byť původním předpokladem bylo, že při hlasování kvalifikovanou většinou (QMV) bude PRES úspěšnější spíše, než když je vyžadován konsensus. QMV se nyní využívá ve většině oblastí. S. Van Hecke a P. Bursens argumentují, že rozdílné preference ČS nebo ve vztahu k EP v oblasti legislativy ztěžují práci PRES (z pohledu vlivu je však efekt opačný, rozdílné preference umožní PRES vytvořit takový kompromis, který je bližší jeho národnímu zájmu).

2. Rámec pro hodnocení úspěšnosti PRES

Tato kapitola představí rámec, na základě kterého bude evaluována úspěšnost CZ PRES v oblasti legislativy. Rámec bude vycházet zejména ze dvou textů, *Evaluating the Presidency of the Council of the EU: towards a comprehensive evidence-based*

framework for performance assessment (Toneva-Metodieva, 2020) a *The Rotating Presidency of the Council of the European Union – From Empirical Facts Towards Expert Evaluation* (Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva, 2021). V první řadě je ale nutné úspěšnost PRES konceptualizovat.

2.1 Konceptualizace úspěšnosti PRES

V předcházející části byly představeny tři možnosti náhledu na definici úspěšnosti PRES. Vzhledem k povaze práce bude autor vycházet z definice B. Vandecasteele a F. Bossuyt (2014), jež úspěšnost PRES konceptualizuje jako snahu předsednictví jednat o naplnění národních zájmů (priorit předsednictví), jednat o pokračování ve vyjednávání (projednávání legislativy, vyjednávání kompromisů). Těchto cílů je nutno dosáhnout na všech úrovních řádného legislativního procesu (pracovní skupiny, COREPER, ministři, triology).

Oproti přístupu J. Tallberga (2004) nabízí B. Vandecasteele a F. Bossuyt jasnou návaznost úspěchu v oblasti legislativy na externí vlivy. Tallbergův koncept by bylo velmi obtížné pro tyto účely operacionalizovat vzhledem k tomu, že se věnuje ve velké míře vztahům mezi jednotlivými aktéry a nebere externí vlivy v potaz. Z definic podle A. Schout a S. Vanhoonacker (2006) se konceptu této práce nejvíce blíží typ *representanta národních zájmů*, stejně jako u J. Tallberga však chybí jasnější návaznost jednotlivých typů na externí vlivy.

Externích faktorů ovlivňujících PRES může být celá řada a jejich dopad může být pozitivní i negativní. Vzhledem k rozsahu práce není možné zkoumat všechny tyto další vlivy, proto je zvolena Ukrajina, kvůli jasné návaznosti na program a agendu PRES. V rámci externích vlivů je zahrnut dopad konfliktu na Ukrajině a s ním související důsledků jako jsou energetická krize a migrační vlna. Vzhledem k tomu, že existence této krize byla známa přes začátek PRES, byly všechny tyto faktory zahrnuty do priorit CZ PRES a v rámci legislativy se jednalo o další z cílů předsednictví.

2.2 Výzkumný rámec L. Tonevy-Metodievy

V rámci této podkapitoly je představen výzkumný rámec použitý pro analytickou část této práce. Bude zde představeno, na základě čeho je úspěšnost hodnocena, a také z jakých dat analýza vychází.

2.2.1 Operacionalizace úspěšnosti PRES

PRES zajišťuje v průběhu šestiměsíčního předsednictví velké množství funkcí, jeho role se často liší podle konkrétní oblasti. Rámec L. Tonevy-Metodieva nabízí tři typy vyjednávacích kategorií, ve kterých se PRES angažuje, a definuje tyto oblasti jako tři základní proměnné pro hodnocení úspěšnosti. Primární funkcí předsednictví je pozice vyjednávače v rámci legislativního procesu, kdy je hlavním cílem dosažení kompromisu a přijetí legislativního návrhu. PRES je také zapojeno do řady nelegislativních vyjednávání ve spojitosti například s tvorbou akčních plánů či strategií. Poslední rolí je možnost PRES klást důraz na určitou politickou iniciativu nebo oblast zájmu.

Přestože původní rámec nabízí hodnocení PRES na základě aktivit ve všech třech zmíněných oblastech, autorem využitý rámec se zaměřuje pouze na první oblast, úspěch předsednictví v oblasti vyjednané legislativy. Účast PRES na legislativním procesu je nejdůležitější, což konečně vychází jak ze smluvního rámce EU (Lisabonská smlouva, 2007), tak z teorií zkoumajících předsednictví (Vandecasteele & Bossuyt, 2014). Úspěšnost PRES tedy záleží na počtu legislativních návrhů, které byly projednány, a na tom, jakého závěru u nich bylo dosaženo. Primárním zdrojem těchto závěrů je seznam legislativních návrhů uzavřených končícím PRES v rámci řádného legislativního postupu (Veleva-Eftimova, Shikova, Haralimpiev & Toneva-Metodieva, 2021).

Důležitým faktorem ovlivňujícím úspěšnost PRES jsou jeho priority. Ty jsou stanoveny jak konkrétním PRES, tak také ostatními institucemi skrze Společné prohlášení, a také Evropskou radou. Vzhledem k tomu, že tato práce zkoumá úspěšnost z pohledu CZ PRES, jsou nejdůležitější národní priority, které budou jako jediné do analýzy začleněny. Větší váhu mají samozřejmě posuny v jednání v prioritních oblastech. Pro každé identifikované téma je nutné stanovit požadovaný výsledek, který je pak hodnocen jako úspěšný (zde se částečně vychází z definice poptávky a nabídky podle Schout & Vanhoonacker, 2006).

Externí vlivy jsou další důležitou proměnnou a hrají důležitou roli. Například migrační krize může urychlit vyjednávání konkrétní legislativy a dosáhnout kompromisu dříve v oblasti azylové politiky, stejně tak ekonomická krize může urychlit přijetí mezinárodní obchodní dohody s EU. Proto je nutné brát na tyto vlivy ohled v každé oblasti (Veleva-Eftimova, Shikova, Haralimpiev & Toneva-Metodieva, 2021).

PRES a REU nejsou jediným aktérem řádného legislativního procesu, v určitých fázích do jednání vstupují další aktéři v podobě EK a EP. Vždy záleží na konkrétních okolnostech, ale v případě, že je do jednání zapojeno více aktérů (zde se jedná zejména o trialogy), musí PRES vynaložit více prostředků pro dosažení svých cílů, a proto je výsledkům ve fázi dialogů přisouzena větší váha než například na úrovni pracovní skupiny (Veleva-Eftimova, Shikova, Haralimpiev & Toneva-Metodieva, 2021).

Toto jsou klíčové parametry, na základě kterých je možné hodnotit úspěšnost PRES. Ty je nutné vzhledem ke komplexnosti rozhodovacího procesu a vyjednávání v rámci EU transformovat do rámce, jenž umožní identifikovat konkrétní kroky, jichž bylo v rámci procesu dosaženo, a to na základě empirického zkoumání. Autoři využívají u jednotlivých návrhů základní dělení podle rozhodovacího procesu, tedy buď návrh spadá do řádného legislativního procesu, nebo pod zvláštní legislativní postup. Vzhledem k vymezení práce nebude toto dělení použito (Toneva-Metodieva, 2020).

2.2.2 Indikátory úspěšnosti

Po přiřazení legislativního návrhu pod proceduru řádného legislativního procesu jsou stanoveny indikátory podle hierarchické úrovně rozhodování. První úrovní jsou kroky dosažené na úrovni pracovní skupiny, poté na COREPERu a na ministerské úrovni. Výhodou zkoumání jednotlivých kroků je detailní znalost postupu a výkonu předsednictví na všech úrovních, na rozdíl od pouhého přezkumu závěrů PRES nebo podle počtu přijatých obecných přístupů či uzavřených dialogů. Tento postup bere více v potaz procedurální zvláštnosti REU a schopnost PRES se s nimi vyrovnat.

Největší rozdíl je na úrovni COREPERu nebo úrovni ministrů, kde můžeme snadno rozlišit závěry ve formě Zprávy o pokroku, částečného obecného přístupu či normálního obecného přístupu, jenž dává PRES mandát k vyjednávání v rámci dialogů. V rámci COREPERu je důležité přijetí COREPER mandátu, jenž obecný přístup do jisté míry nahrazuje a umožňuje PRES vyjednávání v rámci dialogu. Využívá se buďto u méně politicky významných oblastí nebo pokud je nutné mandát schválit rychle (COREPER zasedá většinou dvakrát týdně). V původním návrhu rámce autoři tuto variantu neberou v potaz, pro účely analýzy však bude tato kategorie přidána.

Kvůli netransparentnosti je fáze dialogů velmi problematická k operacionalizaci, lze však měřit počet uskutečněných jednání na technické i politické

úrovni a jaký byl výsledek jednání. Autoři rámce představují dále možnost měřit úspěšnost v rámci trialogů na základě kontaktů PRES se zpravodajem EP a dalšími aktéry, či na jaké úrovni jednání proběhla (ministři, náměstci). K tomu je však vyžadován sběr dat na základě polostrukturovaných rozhovorů přímo s aktéry, proto tato část hodnocení nebude do rámce zahrnuta, relevantní budou výsledky a závěry jednání.

2.2.3 Zdroj dat

Pro účely analýzy bylo nutné provést detailní přezkum programu CZ PRES 2022, jenž představil priority ve všech oblastech v návaznosti na konkrétní legislativní iniciativy (Úřad vlády, 2022a). Neméně důležitý byl oficiální dokument CZ PRES, jenž shrnul úspěchy a indikoval dosažený postup v rámci legislativního procesu (Úřad vlády, 2022b). Tyto dokumenty však neobsahovaly přehled všech legislativních iniciativ, zmíněny byly pouze ty spadající do některé z prioritních oblastí. Proto byly z oficiálních webových stránek REU⁶, EP⁷ a oficiální databáze právních dokumentů EUR-Lex⁸ vygenerovány další iniciativy, které se v daném období projednávaly a seznam získaný z priorit CZ PRES byl jimi doplněn.

Z analýzy byly vynechány takové iniciativy, které sice nebyly uzavřeny, ale v průběhu PRES nedošlo k žádnému posunu v jednání v rámci REU, a to z důvodu, že se vyčkávalo na schválení mandátu EP pro zahájení trialogů a zároveň v rámci REU byl již vyjednán obecný přístup nebo COREPER mandát některým z předcházejících PRES. Tyto návrhy není možné hodnotit ani jako úspěšné ani jako neúspěšné, PRES nemá žádný nástroj jak proces ovlivnit.

Pro stanovení konkrétního pokroku byly dále analyzovány výstupy z jednání REU a také programy jednání. Jako doplnění sloužily tiskové zprávy. V oblasti uzavřené legislativy vydává po konci každého PRES GSR dokument, jenž zmiňuje všechny politicky uzavřené oblasti (Rada EU, 2023). Kromě oficiální databáze REU byla využita i databáze EP a EK.

---

⁶ www.consilium.europa.eu

⁷ www.europarl.europa.eu

⁸ www.eur-lex.europa.eu

2.2.4 Výpočet indexu úspěšnosti

Poté, co byl představen koncept úspěšnosti PRES a byly popsány jednotlivé indikátory, je nutné popsat proces zpracování dat a hodnocení na základě indikátorů. V první řadě je u každého legislativního návrhu nutné zanalyzovat na základě indikátorů, jakého výsledku PRES dosáhlo, a přidělit mu odpovídající číselnou hodnotu (skóre). Tyto hodnoty za každý návrh tvoří celkovou hodnotu úspěchů. Je však nutné je normalizovat. Výsledná hodnota se nachází na škále od 0 do 100, kdy 0 je minimum a 100 maximum. Normalizace je provedena na základě maximální a minimální teoreticky možné hodnoty, výpočet indexu úspěšnosti je následující:

$$Index = \frac{Skóre - Minimum}{Maximum - Minimum} \times 100$$

Hodnota indexu je formována jako součet příslušných indikátorů, tím pádem je minimální teoretická hodnota součet nejnižších dosažitelných hodnot každé iniciativy, to stejné platí pro maximální hodnotu. Důležitým indikátorem je důležitost návrhu, ten udává výslednou váhu (jedná se o prioritu). Pokud se podaří udělat posun v jednání za náročnějších podmínek (přítomnost krize), má takovýto úspěch také vyšší váhu, než kdyby krize přítomna nebyla. V posledním kroku jsou empiricky získané indexy ze všech legislativních iniciativ zprůměrovány na základě váženého průměru, čímž získáme celkovou hodnotu celkového indexu podle následujícího vzorce:

$$Celkový\ index = \frac{\sum Index \times váha}{\sum váha}$$

Vzhledem k tomu, že autorem navrhovaný rámec pracuje se dvěma indikátory, které určují váhu konkrétního návrhu, je výsledná váha vypočítána jako součet hodnot indikátoru č. 1 a indikátoru č. 3:

$$Váha = \text{indikátor č. 1} + \text{indikátor č. 3}$$

Nyní, když jsou představeny všechny indikátory a jejich možná skóre, je nutné upřesnit, jakým způsobem jsou vypočteny minimální a maximální hodnoty indexu nutné k normalizaci dat. To je zde nutné zejména pro eliminaci možných nesymetrických výkyvů, již mohou vést ke zkreslení dat. Minimální hodnota je součtem všech možných nejnižších hodnot u jednotlivých indikátorů, jež nejsou využity k výpočtu váhy. Vzorec je následující:

$$Min = 20 + 30 + 0 + 0 = 50$$

Maximální hodnota je vypočtena obdobným způsobem:

$$Max = 60 + 40 + 45 + 30 = 175$$

V případě hodnocení více oblastí úspěšnosti PRES (například nelegislativní úspěchy) by konečný index byl vypočítán jako vážený průměr všech těchto indexů, to však v případě této práce není nutné. Vzhledem k tomu, že indexy využívaly normalizované hodnoty, je možné interpretovat výsledek okamžitě na škále od 0 do 100 jako procenta. Pro kvalitativní posouzení je však vhodné převést hodnotu indexu na pětistupňovou škálu seřazenou sestupně:

Tabulka č. 2: Škála hodnocení úspěšnosti PRES

Hodnocení úspěšnosti	Rozsah skóre	Rozsah indexu
Špatné	2.00 až 3.00	0.0 až 25.0
Průměrné	3.00 až 3.50	25.0 až 37.5
Dobré	3.50 až 4.50	37.5 až 62.5
Velmi dobré	4.50 až 5.50	62.5 až 87.5
Výborné	5.50 až 6.00	87.5 až 100.0

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Methodieva (2021)

K přepočtu na pětistupňovou škálu hodnocení úspěšnosti je využit následující vzorec:

$$Hodnota\ na\ pětistupňové\ škále = 2 + \frac{Index}{25}$$

Autoři rámce nabízejí i alternativní možnost zhodnocení, kdy posouvají jednotlivé intervaly více konzervativním způsobem a jako špatné jsou hodnoceny jen PRES, které dosáhnou hodnoty indexu nižší než 50.0. Hlavní argumentací za provedenou změnou je, že jen málo PRES vzhledem ke své povaze dosáhne takto nízké hodnoty skóre. Škála pak vypadá následovně:

Tabulka č. 3: Škála hodnocení úspěšnosti PRES

Hodnocení úspěšnost	Rozsah skóre	Rozsah indexu
Špatné	2.00 až 3.00	0.0 až 50.0
Průměrné	3.00 až 3.50	50.0 až 58.3
Dobré	3.50 až 4.50	58.3 až 75.0
Velmi dobré	4.50 až 5.50	75.0 až 91.7
Výborné	5.50 až 6.00	91.7 až 100.0

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021)

Vzorec pro přepočítání konzervativním způsobem je pak:

$$\text{Hodnota na pětistupňové škále} = \frac{3 \times \text{Index}}{50}$$

Autoři rámce však tento konzervativní výklad příliš neobhajují a není zcela jasný jeho přínos, proto se tato práce bude držet liberálního výkladu, kde je rozsah indexu do jednotlivých kategorií rozdělen rovnoměrně.

Skóre u každého legislativního návrhu je vyjádřeno jako součet všech číselných hodnot zkoumaných indikátorů určujících úspěch v oblasti legislativy. Jedná se o indikátory č. 2, č. 4, č. 5 a č. 6. Vzorec pro výpočet skóre pro každý jeden legislativní návrh je následovný:

$$\begin{aligned} \text{Skóre} = & \text{stav projednání} + \text{existence doplňujících událostí} \\ & + \text{dosážený úspěch v legislativním postupu} \\ & + \text{dosážený úspěch v dialogu} \end{aligned}$$

Úroveň dosaženého výsledku v návrhu určuje indikátor č. 2, každá z variant má vlastní číselnou hodnotu a určuje i váhu daného indikátoru. Nejvyšší skóre návrh získává, pokud se jej PRES podařilo uzavřít, nehledě na to, kdy bylo jednání otevřeno. Středovou hodnotu získává práce na návrhu, u nějž jednání otevřelo jiné PRES, nejnižší pouze při zahájení jednání. Zde je možná kombinace dvou variant, PRES mohlo v průběhu šesti měsíců návrh otevřít i jej uzavřít. Hodnoty skóre jsou následující:

Tabulka č. 4: Hodnoty indikátoru č. 2

Kód odpovědi	Kategorie	Skóre
1	Zahájení jednání	20
2	Probíhající jednání (zahájeno jiným PRES, neuzavřeno)	30
3	Uzavření jednání	40

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021)

Dalším indikátorem (č.4) je existence doplňujících událostí ke konkrétnímu návrhu (neformální jednání, odborné diskuze), jež oficiálně pořádalo PRES. Zde autor volí zjednodušení oproti původnímu rámci, který rozlišuje několik variant podle tématu neformálních akcí a využívání dělení rozsahu (akce týkající se konkrétního tématu a akce týkající se širšího tématu). Pro účely zjednodušení budou rozlišovány jen dvě kategorie, a to kdy se PRES v rámci návrhu věnovalo pouze legislativní činnosti, nebo kdy pořádalo akce týkající se širší tematiky (sloučení dvou kategorií do jedné). Vyšší skóre je přiřazeno variantě s pořádáním dalších akcí vzhledem k tomu, že to určuje důležitost návrhu. Informace o těchto doplňujících událostech byly čerpány z oficiálního webu předsednictví *CZPRES2022.cz*. Skóre kategorií je následující:

Tabulka č. 5: Hodnoty indikátoru č. 4

Kód odpovědi	Kategorie	Skóre
1	Legislativní práce doplněna pořádáním akcí	40
2	Pouze legislativní práce	30

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021), upraveno autorem

Původní rámec využívá podle použité legislativní procedury, vzhledem k vymezení práce pouze na návrhy spadající pod řádný legislativní postup nemá tento indikátor význam. Důležitější je indikátor č. 1, jenž určuje skóre na základě priorit ve třech oblastech. První oblastí je program PRES, tedy zda je legislativní návrh explicitně zmíněn jako priorita (Úřad vlády, 2022a). Druhou oblastí je Společné prohlášení

Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise, jenž určuje legislativní priority na rok 2022 (Úřední věstník EU, 2021). Třetí oblastí jsou priority ER, stanové buďto ve Strategické agendě EU pro období 2019–2024 (ER, 2019) nebo v Agendě lídrů pro rok 2022 (ER, 2022).

Pokud je legislativní návrh zmíněn ve všech čtyřech popsaných dokumentech, ukazuje to jeho důležitost a také zvyšuje úspěšnost PRES, pokud se podaří docílit signifikantního posunu. Pokud je návrh zmíněn pouze v některém z dokumentů, důležitost, a tedy i skóre, je nižší. Výsledné skóre je pak určeno logickou kombinací jednotlivých možností. Je důležité dodat, že tento indikátor není využit pro výpočet výsledného skóre návrhu, a tedy dosaženého úspěchu, ale pro určení jeho váhy. Kombinace jsou následující:

Tabulka č. 6: Hodnocení indikátoru č. 1

Kód 1.1	Kód 1.2.1	Kód 1.2.2	Kód 1.2.3	Kód 1.3	Kategorie	Skóre
1	1	1	0	1	Priorita ve všech dokumentech	10
1	1	1	0	2	Priorita ve všech dokumentech kromě programu PRES	8
1	1	0	0	1	Priorita ve všech dokumentech kromě Strategické agendy	8
1	0	1	0	1	Priorita ve všech dokumentech kromě Agendy lídrů	8
2	1	1	0	1	Priorita ve všech dokumentech kromě Společného prohlášení	6
1	1	0	0	2	Zmíněno pouze v Agendě lídrů a Společném prohlášení	6
1	0	1	0	2	Zmíněno pouze v Strategické agendě a Společném prohlášení	6
1	0	0	1	1	Zmíněno pouze v prioritách PRES a Společném prohlášení	6
1	0	0	1	2	Zmíněno pouze ve Společném prohlášení	5

2	1	1	0	2	Zmíněno ve Strategické agendě a Agendě lídrů	4
2	1	0	0	2	Zmíněno pouze v Agendě lídrů a prioritách PRES	4
2	0	1	0	1	Priorita PRES, Společné prohlášení	3
2	0	1	0	2	Společné prohlášení	3
2	0	0	1	1	Priorita PRES	3
2	0	0	1	2	Nezmíněno	1

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021)

V případě Indikátorů č. 5 a 6 vychází původní rámec z dotazníkového šetření provedeného se zástupci bulharského stálého zastoupení, již se účastnili vyjednávání. Otázky se týkaly dosažených úspěchů u konkrétního návrhu. Pokud ale indikátor zjednodušíme a vypustíme některé kategorie, kdy opravdu nelze získat data jinak než rozhovorem s účastníkem jednání, lze tyto indikátory stále zachovat tak, aby byla data dostupná. Byla přidána také kategorie přijetí COREPER mandátu jako obdoba obecného přístupu. S možností schválení mandátu COREPERem autoři v rámci nepočítají, jedná se však o další způsob schválení mandátu pro vyjednávání, většinou se využívá pro méně prioritní oblasti, proto je mu přiděleno nižší skóre než v případě schválení mandátu na úrovni ministrů. Dosažený úspěch je měřen ve všech fázích jednání následovně:

Tabulka č. 7: Hodnocení indikátoru č. 5

Kód	Kategorie	Skóre
5.1	Práce pouze na úrovni PS	10
5.2	Přijetí COREPER mandátu	25
5.3	Představení Zprávy o pokroku na úrovni ministrů	20
5.4	Přijetí obecného přístupu	40
5.5	Přijetí částečného obecného přístupu	30

5.6	Zahájení vyjednávání v trialogu	5
5.7	Nebylo dosaženo žádného posunu v jednání	0

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021), upraveno autorem

V tomto indikátoru je hodnocení nastaveno tak, že jako výsledná kategorie se bere nejvyšší dosažený úspěch, v tomto případě přijetí obecného přístupu má nejvyšší hodnou. Jako doplňková kategorie slouží kód odpovědi 5.6, zahájení vyjednávání v rámci trialogu, která byla v případě datasetu hodnocena zvlášť. U indikátoru č. 6 pracujeme se čtyřmi kategoriemi, kdy možným výsledkem v rámci vyjednávání je částečná dohoda nebo úplná dohoda schválená COREPERem. Nejvýše hodnocená je možnost, kdy dojde i k podpisu výsledného legislativního návrhu spoluzákonodárci, což značí ukončení legislativního procesu a brzké zveřejnění návrhu ve sbírce zákonů. Hodnota jednotlivých kategorií je následující:

Tabulka č. 8: Hodnocení indikátoru č. 6

Kód	Kategorie	Skóre
6.1	Předběžná dohoda na trialogu	15
6.2	Dohoda z trialogu schválená COREPERem	20
6.3	Podpis finálního textu	30
6.4	Nebyla učiněna žádná dohoda	0

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021), upraveno autorem

Posledním zkoumaným indikátorem je přítomnost negativního vlivu, v případě této práce se jedná o přítomnost krize. Přítomnost krize umožňuje urychlení procesu a zvyšuje tak možnost úspěšnosti PRES, proto je jí přidělena vyšší váha než v případě, že krize přítomna není. Krize je v této práci definována v rámci konfliktu na Ukrajině a jeho důsledků. Podmínkou je, aby legislativní návrh spadl do priorit CZ PRES v oblasti, která se řešení krize věnuje. Skóre indikátoru č. 3 je následující:

Tabulka č. 9: Hodnocení indikátoru č. 3

Kód	Kategorie	Skóre
3.1	Spadá do krizové oblasti	5
3.2	Nepadá do krizové oblasti	0

Zdroj: Veleva-Eftimova, Shikova, Haralampiev, & Toneva-Metodieva (2021)

3. CZ PRES 2022

V této části jsou představeny obecné priority CZ PRES 2022 vycházející z oficiálního programu předsednictví, poté budou detailněji popsány priority v rámci jednotlivých formací. Z analýzy je vyloučena formace FAC, jelikož nespadá pod rotační předsednictví a jejím řízením je pověřen Vysoký představitel, z toho důvodu nebudou popsány ani české priority v této oblasti.

3.1 Priority českého předsednictví

Česká republika si jako motto svého předsednictví zvolila název řeči prezidenta Václava Havla *Evropa jako úkol*. Plánované priority silně ovlivnila invaze Ruské federace na Ukrajinu, která změnila geopolitickou situaci v Evropě, která se v tu dobu teprve vypořádávala s následky pandemie Covid-19, čímž se úkol PRES značně ztížil. Samotné priority a vizuální styl CZ PRES byly představeny na tiskové konferenci dne 15. června 2022 (Úřad vlády, 2022).

V oficiálním programu se hovoří o společném evropském úkolu, který cílí na zelenou a digitální transformaci a zároveň umožní adresovat současnou bezpečnostní, energetickou, humanitární a ekonomickou krizi. Jako obecný cíl byla stanovena bezpečnost a prosperita EU v kontextu evropských hodnot, společně s posílením vztahu s NATO a USA. Na základě toho bylo vymezeno pět prioritních oblastí:

1. *Zvládnutí uprchlické krize a poválečná obnova Ukrajiny*
2. *Energetická bezpečnost*
3. *Posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru*
4. *Strategická odolnost evropské ekonomiky*
5. *Odolnost demokratických institucí* (Úřad vlády, 2022a).

Cílem této podkapitoly je shrnout obecné cíle CZ PRES s důrazem na pět prioritních oblastí. Vzhledem k omezenému rozsahu práce jsou zmíněny pouze priority v jednotlivých formacích Rady, jednotlivé legislativní návrhy budou součástí datasetu. Ty budou pro snazší orientaci rozděleny podle jednotlivých formací Rady. Je vhodné také dodat, že ačkoliv se o tom oficiální program nezmiňuje, z vyjádření několika čelních představitelů, jak vlády, tak zástupců Stálého zastoupení, zaznělo, že cílem CZ PRES je také dostát roli *honest broker*a (Tidey & Zsíros, 2022).

3.1.1 Priority GAC

Prioritou CZ PRES bylo vypořádat se s následky pandemie COVID-19, vyrovnat se s ruskou agresí na Ukrajině a socio-ekonomická obnova Evropy. Dlouhodobou prioritou ČR je rozšiřování o další státy EU, zejména o Ukrajinu a Moldavsko. Důraz je kladen také na integraci oblasti západního Balkánu. Další zmiňovanou oblastí je posilování odolnosti EU vůči hybridním a kybernetickým hrozbám, konkrétně *Společná kybernetická jednotka* a implementace *Strategie EU pro kybernetickou bezpečnost*. S ruskou agresí souvisí agenda odolnější demokracie, v této souvislosti se jedná o *Evropský akční plán pro demokracii* a balíček návrhů na ochranu integrity volebního procesu a zajištění nezávislosti sdělovacích prostředků.

Dále se GAC měla zabývat Konferencí o budoucnosti Evropy nebo vztahům se Spojeným královstvím, oddělenou oblastí je politika soudružnosti a návrh EK na vypořádání se s krizí, který upravuje nařízení pro rámce 2014-2020 i 2021-2027 (Úřad vlády, 2022a).

3.1.2 Priority ECOFIN

Hlavním cílem bylo opět řešení situace spojené s konfliktem na Ukrajině a vyrovnání se s následky pandemie. CZ PRES bude řídit diskuze týkající se klimatické i digitální transformace a posílení odolnosti. Konkrétními iniciativami v oblasti hospodářské politiky jsou *nástroj pro oživení a odolnost* a aktualizace národních plánů pro oživení a odolnost ve spojitosti s iniciativou REPowerEU.

V oblasti finanční služeb CZ PRES podporuje zajištění stability finanční trhů na evropské i národní úrovni, konkrétně přijetí obecného přístupu v oblasti bankovníctví *Basel III*, a v oblasti kapitálových trhů revize nařízení *MiFIR*. Dále zjednodušení daňového systému, boj proti korupci nebo spolupráce se Světovou obchodní organizací. Důležitým aktem bude dosažení dohody na rozpočtu EU na rok 2023 a diskuze o možnostech zavedení nových vlastních zdrojů (Úřad vlády, 2022a).

3.1.3 Priority JHA

V oblasti spravedlnosti se CZ PRES zaměřila zejména na spolupráci v oblasti justiční spolupráce ve vztahu k Ruské federaci a vyšetřování možných válečných zločinů na Ukrajině. V rámci trestního práva je prioritou revize směrnice o trestně právní ochraně životního prostředí. Cílem je také zvýšit v oblasti civilního práva

ochranu zranitelných osob, zejména dětí, důležité je také vyjednání balíčků digitální spolupráce a diskuze o přistoupení k Evropské úmluvě o lidských právech.

Zásadním tématem v oblasti vnitřních věcí bude reflexe dopadu ruské agrese v bezpečnostní a migrační oblasti, zejména skrze spolupráci se zeměmi Východního partnerství a západního Balkánu (zde je opět vidět orientace CZ PRES na Balkán). Dále je zmíněn boj proti sexuálnímu zneužívání dětí a zajištění fungování Schengenského prostoru včetně pokračování jednání o rozšíření s Chorvatskem, Bulharskem a Rumunskem. Ve vztahu se třetími zeměmi je důležité opět téma migrace a také revize nařízení o *Evropském monitorovacím centru pro drogy a drogovou závislost* (Úřad vlády, 2022a).

3.1.4 Priority AGRIFISH

Stejně jako u předchozích priorit jsou v první řadě zmíněny dopady ruské agrese, tentokrát na oblast potravinového zabezpečení v kontextu situace na komoditních trzích. Dále zajištění pokroku v oblasti chovu hospodářských zvířat, rybářství, potravinářské systémy. Zmíněna jsou pravidla pro udržitelnou zemědělskou a potravinářskou produkci, rybářskou politiku, ochranu půdy, veterinární oblast a obchodní otázky. Zvlášť stojí projednávání dalších iniciativ vyplývajících z Zelené dohody pro Evropu, tzv. *Green Deal* (Úřad vlády, 2022a;).

Formace AGRIFISH je po FAC a ECOFINu jednou z nedůležitějších. Zemědělská a rybolovná politika jsou citlivým tématem pro mnoho ČS, zejména pro Německo, Francii a Severské země, navzdory tomu CZ PRES v programovém prohlášení nedává této oblasti takový význam.

3.1.5 Priority COMPET

Hlavním tématem této formace v rámci vnitřního trhu a průmyslu bylo posílení odolnosti a konkurenceschopnosti evropské ekonomiky, zajištění lepšího fungování vnitřního trhu, ochranu spotřebitele a odstraňování překážek v podnikání, mimo jiné v souvislosti se situací na Ukrajině. V oblasti vesmíru je cílem vytvoření programu Unie pro bezpečnou konektivitu, jež se stane součástí kosmického balíčku. Do formace COMPET spadá i oblast výzkumu a vývoje, důraz bude kladen na posilování evropské společnosti vůči socioekonomickým krizím a podporu kritické infrastruktury (Úřad vlády, 2022a).

3.1.6 Priority TTE

Prioritou CZ PRES v oblasti dopravy je téma snižování emisí v dopravě a digitalizace sektoru, konkrétně vyjednávání dopravní částí klimatického balíčku *Fit for 55*. V návaznosti na vnitřní trh je dále nutný rozvoj dopravní infrastruktury v souvislosti s revizí politiky transevropských dopravních sítí. Zmíněna jsou také pravidla v letecké dopravě a vnitrozemské vodní dopravě.

V oblasti telekomunikace bude podpořen rozvoj a budování odolnosti telekomunikací a udržitelného digitálního ekosystému i ve spolupráci s třetími zeměmi. Důležitými tématy jsou rozvoj digitálního vnitřního trhu, umělá inteligence, nové technologie, bezpečnost dodavatelských řetězců a v souvislosti s ruskou agresí také kybernetická bezpečnost.

Oblast energeticky patří k jedné z nejohroženějších v souvislosti se situací na Ukrajině a energetickou krizí. S tím souvisí posílení energetické bezpečnosti a ukončení závislosti na fosilních palivech v návaznosti na akční plán EK REPowerEU, dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030. Tato témata jsou součástí balíčku *Fit for 55*, který se projednává i v této oblasti (Úřad vlády, 2022a; Evropská komise, 2022).

3.1.7 Priority EPSCO

Cílem CZ PRES v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky je naplňování zásad Evropského pilíře sociálních práv ve vztahu ke schopnosti Unie vyrovnat se se sociálními dopady ruské agrese a vlnou válečných uprchlíků. Do priorit se zde propisuje i růst cen energií, dopady digitální a zelené transformace a následky pandemie. Ta je zmíněna i v oblasti zdraví, společně s posílením připravenosti na možné zdravotní krize a současně nutnost přípravy na vlnu uprchlíků způsobenou ruskou agresí. Z dlouhodobých priorit je zmíněna oblast onkologie, data v oblasti veřejného zdraví či vzácná onemocnění a očkování (Úřad vlády, 2022a).

3.1.8 Priority ENVI

Priority v této oblasti jsou ovlivněny zejména Zelenou dohodou pro Evropu s cílem dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a s ní související legislativní návrhy. Na to navazuje balíček *Fit for 55*, jehož části se projednávají napříč většinou formací Rady, důležitá je především revize směrnice o emisním obchodování EU ETS

a limity CO₂ pro nové osobní automobily. Součástí priority je i vyjednávání v rámci mezinárodních konferencí (Úřad vlády, 2022a).

3.1.9 Priority EYCS

V oblasti vzdělávání se CZ PRES zaměří zejména na digitální vzdělávání a budování udržitelné a dostupné sportovní infrastruktury. V oblasti mládeže je tématem mezigenerační solidarita, do které se promítne i Evropský rok mládeže 2022 i mezinárodně politická situace. Bude sestaven pracovní plán pro kulturu na léta 2023-2026, v oblasti audiovizí budou zahájena jednání o *Meedia Freedom Actu* (Úřad vlády, 2022a).

3.2 Krize na Ukrajině a CZ PRES

Cílem této práce není věnovat se důkladně krizi na Ukrajině, pro pochopení jejího vlivu na CZ PRES je však nutné alespoň stručně popsat okolnosti vzniku, průběh konfliktu a hlavní dopady na EU. Prvním náznakem předcházejícího konfliktu byl tzv. Euromajdan. Jednalo se o protesty v letech 2013 a 2014, které odstartovalo pozastavení podpisu asociačního dohody s EU a opětovná orientace vlády na Rusko. Protesty nakonec ukončilo sesazení proruského prezidenta Janukovyče. Vztahy mezi Ukrajinou a Ruskou federací začaly být více problematické v roce 2014. V tomto roce začal dlouhodobý plán prezidenta Putina k přičlenění Krymu k Rusku za pomoci nelegálně uspořádaného referenda, kde se pod dohledem ruské armády občané Ukrajiny na tomto území vyjádřili pro vstup do Ruska. Po anexi Krymu konflikt pokračoval v oblasti Luhanska a Doněcka, kde je silná ruskojazyčná menšina a proruští separatisté začali území obsazovat. (Lebduška, Lídí; 2015)

V listopadu 2021 začalo Rusko hromadit vojenské síly u hranic s Ukrajinou, čímž opět eskalovala možnost vojenského střetu. Světový lídři tento krok odsoudili a varovali prezidenta Putina před možnými důsledky (Roth, 2021; Forgey, 2021). Ten požadoval od USA záruku, že se NATO nebude rozšiřovat na východ a dojde stažení jaderných zbraní z Evropy. Postupně Rusko posilovalo vojenskou přítomnost u hranic i začátkem roku 2022, v návaznosti na to došlo k dalším varováním a vyjádřením podpory Ukrajině, zároveň však některé státy začaly stahovat své diplomaty a občany z území Ukrajiny. V únoru Rusko uznalo nezávislost separatistických republik v Doněcku a Luhansku, čímž z pohledu Ruska byla ospravedlněna přítomnost armády v této oblasti. EU a USA na to reagovaly přijetím sankcí vůči Rusku.

Ráno 24. 2. 2022 oznámil prezident Putin, že dal svolení ke speciální vojenské operaci na území Donbasu s cílem o demilitarizaci a denacifikaci Ukrajiny, což byl signál pro zahájení invaze na území Ukrajiny, včetně ostřelování některých měst. Následně došlo k uvalení dalších sankcí na Rusko a také k vyvolání nové migrační vlny, kdy o azyl zejména ve státech EU začalo žádat velké množství ukrajinských uprchlíků (Žídková & Kučerová, 2022).

3.2.1 Sankce schválené EU

V návaznosti na Ruskou invazi uvalila EU na Rusko několik balíčků zahrnující individuální opatření, hospodářské sankce a vízová opatření. Nejedná se o první takové sankce, některá omezení byla zavedena již po anexi Krymu. První sankce byly uvaleny hned 25. února a jednalo se zejména o individuální sankce zaměřené vůči osobě prezidenta Putina a ministra zahraničí Sergeje Lavrova (Rada EU, 2022a).

První velkou hospodářskou sankcí byl tzv. třetí balíček sankcí, jenž zakázal používání systému SWIFT pro vybrané ruské banky, což zcela zmrazilo jejich působnost na globálním poli (Rada EU, 2022b). Čtvrtý balíček zamezuje veškeré transakce s ruskými státními podniky a zakazuje nové investice do energetického odvětví (Rada EU, 2022c).

Z globálního hlediska je důležitý pátý balíček, jenž zakazuje dovoz uhlí a tuhých fosilních paliv z Ruska (Rada EU, 2022d). Na ten navazuje další balíček, které zakazuje dovoz ropy a vylučuje další banky ze systému SWIFT. Systematicky také dochází k omezování dosahu ruských státních sdělovacích prostředků na území EU (Rada EU, 2022e). Platnost těchto sankcí byla vzhledem k pokračování bojů pravidelně prodlužována na sankční seznamy byly přidávány další osoby. Osmý sankční balíček zavádí cenový strop pro třetí země na ropu přepravovanou po moři (Rada EU, 2022f). Doposud poslední balíček (devátý) přijatý v prosinci 2022 zakazuje vývoz motorů dronů a investic do těžebního průmyslu (Rada EU, 2022g).

3.2.2 Dopady na EU

Kromě politických dopadů má konflikt na Ukrajině dalekosáhlé hospodářské důsledky na většinu světa, zejména na státy EU. Krize navíc přichází v době, kdy se ČR teprve snaží revitalizovat po boji s pandemií COVID-19, jež značně ovlivnila ekonomiku ČR. Nutnost vypořádat se s novou výzvou také ovlivnila priority CZ PRES ve všech oblastech. Nejvíce zasažena byla oblast energetiky, vzhledem k tomu, že Rusko bylo

jedním z hlavních dodavatelů plynu a ropy do většiny států EU. Balíčky sankcí a politická situace zapříčinily rapidní růst cen energií a cenová stabilita trhu s fosilními palivy začala velmi kolísat, což přímo ovlivnilo i občany EU. Vliv byl však i na straně Ruska, protože Evropa byla hlavním odbytištěm pro ruský export a ztráta tohoto trhu měla negativní vliv na ruskou ekonomiku.

Tato kritická situace na druhou stranu ukázala nutnost rychlejšího přechodu k čisté energii (Osička & Černoch, 2022). Existují však i obavy, že jakýkoliv zrychlený vývoj směrem k obnovitelným zdrojům zapříčiní zhoršení situace na trhu, kde dominantní pozici Ruska převezme jiný stát. Oblast energetiky byla i nejvíce diskutovanou na půdě EU na všech úrovních, REU nevyjímaje. V průběhu CZ PRES proběhlo celkem osm setkání v rámci formace TTE pro energetiku (dvě řádné, jedna neformální a pět výjimečných). Hlavním tématem byl jak plánovaný balíček *Fit for 55*, tak ale kvůli aktuální situaci především akční plán EK REPowerEU. Tato problematika se stala i jedním z hlavních témat zasedání ER (Úřad vlády, 2022b).

Oblast energetiky nebyla jedinou, které se konflikt na Ukrajině dotkl. Ohrožen začal být i trh s potravinami jenž v předchozích obdobích čelil problémům ve spojitosti s pandemií COVID-19 a ceny se postupně zvyšovaly. Svůj podíl na tom měla nejen energetická krize, která zvyšovala výrobní a provozní náklady, ale také přímo ruská invaze. Ukrajina je jedním z největších producentů obilí, v roce 2021 byla jedním ze tří největších světových exportérů v této oblasti. Stejně tak Rusko bylo největším vývozcem hnojiv, rozpoutání konfliktu většinu těchto aktivit přerušilo. Zemědělství EU sice není na dodávkách z Ukrajiny závislé natolik, jako byly státy závislé například na dodávce paliv z Ruska, kombinace všech těchto faktorů nicméně přispěla k nárůstu inflace a zhoršující se ekonomické situace (Rabbi et al, 2023).

Poslední oblastí, která je konfliktem na Ukrajině silně ovlivněna, je migrace. Ruská invaze má za důsledek přemístění velkého množství osob, největší od konce druhé světové války, což je pro státy EU velkou výzvou, prvním cílem uprchlíků bylo zejména Polsko a Maďarsko, vzhledem k jejich geografická poloze. Již na začátku března 2022 bylo aktivováno nařízení EK, které Ukrajincům zajistilo dočasnou ochranu (Ceccorulli, 2023).

4. Úspěšnost CZ PRES 2022

Úspěšnost předsednictví byla autorem měřena na základě výkonu PRES v oblasti řádného legislativního procesu za využití modifikovaného výzkumného rámce Tonevy-Metodievy. Do analýzy je celkem zařazeno 155 legislativních návrhů, vyřazeny byly ty, kde nebyl učiněn žádný posun kvůli zdržení ze strany EP. Důraz byl kladen na návrhy spadající do priorit CZ PRES nebo na ty, které byly ovlivněny krizí na Ukrajině. Rozložení dat v rámci jednotlivých COREPERŮ bylo relativně vyrovnané, vyšší počet legislativních návrhů byl však zpracován v rámci COREPERU I, což může být způsobeno zejména nutností řešit energetickou krizi v rámci formace TTE. Tomuto tvrzení odpovídá i počet výjimečných energetických Rad. Zvláštní kategorií jsou návrhy spadající pod Zvláštní zemědělský výbor (SCA)⁹, jednalo se však pouze o malé množství. Srovnání v rámci projednávaných nařízení je zobrazeno v tabulce č. 10:

Tabulka č. 10: Rozdělení návrhů v rámci specializovaných výborů

Název výboru	Počet návrhů
COREPER I	82
COREPER II	70
SCA	3

Zdroj a data: autor

Pro možnost lepšího zhodnocení, ve které oblasti bylo nutné vyvinout nejvyšší množství aktivity, je vhodnější sledovat rozdělení dat z pohledu jednotlivých formací Rady. Do analýzy nebyla zakomponována formace FAC, a to vzhledem k tomu, že nespadá pod rotační předsednictví. Její samotná analýza by však mohla být užitečná pouze při zkoumání vlivu externích faktorů. Z grafu č. 1 je patrné, že TTE byla jednou z dominantních formací, ale pouze v rámci COREPERU I; nejvíce převažovaly návrhy spadající do formací ECOFIN a JHA, jež spadají pod COREPER II. Konkrétní počet návrhů zpracovávaných podle formací je znázorněn v tabulce č. 11. Návrhy spadající pod SCA jsou přidány pod COREPER I vzhledem k tomu, že pod něj spadá příslušná formace AGRIFISH.

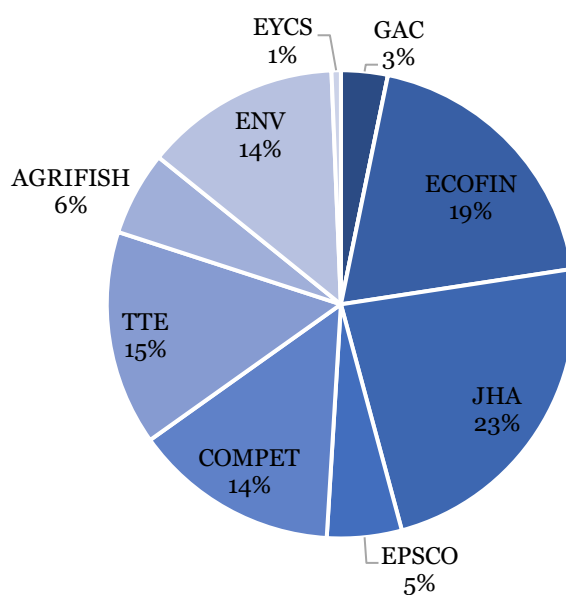
⁹ SCA je přípravným orgánem pro formaci AGRIFISH, zabývá se však pouze zemědělskou politikou, ostatní témata jako je rybolov nebo veterinární otázky rozhoduje COREPER I (Lewis, 2000).

Tabulka č. 11: Přehled návrhů podle formací Rady

Název formace	Počet návrhů
COREPER II	85
GAC	5
FAC	0
ECOFIN	30
JHA	36
COREPER I	70
EPSCO	8
COMPET	22
TTE	23
AGRIFISH	9
ENV	21
EYCS	1
Součet	155

Zdroj a data: autor

Graf č. 1 Procentuální podíly rozdělení návrhů podle formace

Zdroj a data: autor

4.1 Naplňování priorit CZ PRES 2022

Jedním z cílů této práce bylo zodpovědět otázku, jak úspěšné bylo CZ PRES v naplňování svých priorit v rámci řádného legislativního procesu. Po detailní analýze oficiálního programu CZ PRES bylo identifikováno celkem 86 legislativních návrhů, které tuto podmínku splňují. Těmto návrhům byla v rámci výpočtů přidělena vyšší váha oproti legislativním návrhům, jež do priorit nespádaly. Celková váha však byla vypočtena i na základě toho, zda je návrh prioritou pro ER nebo jestli je zmíněn ve Společném prohlášení legislativních priorit institucí. Roli také hraje, zda se nařízení týká krize na Ukrajině či jejího řešení.

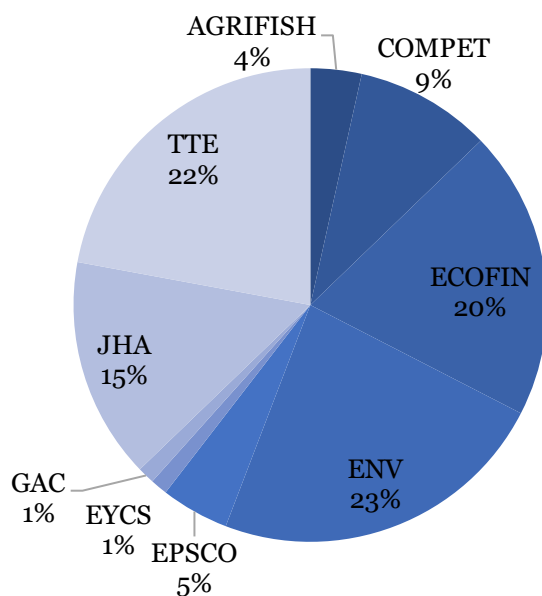
Tabulka č. 12 a graf č. 2 ukazují rozdělení legislativních návrhů podle formací Rady a COREPERU/SCA. To odpovídá i prvotnímu rozdělení legislativních návrhů bez priorit, zde je však rozdíl markantnější než v tabulce č. 6. Tento jev lze vysvětlit zaměřením priorit, kdy nejdůležitějšími body bylo vypořádání se s krizí na Ukrajině a jejími následky. S ní související energetická krize byla projednávána v rámci energetické části formace TTE. Vyšší koncentrace je i u formace ENVI (vyjednávání klimatické části balíčku *Fit for 55*) a ECOFIN (vyjednávání o rozpočtu, ekonomické vyrovnání se s následky pandemie COVID-19 a finanční pomoc Ukrajině).

Tabulka č. 12: Prioritní návrhy CZ PRES podle formací Rady

Název formace	Počet návrhů
COREPER I	54
AGRIFISH	2
COMPET	8
ENVI	20
EPSCO	4
EYCS	1
TTE	19
COREPER II	31
ECOFIN	17
GAC	1
JHA	13
SCA	1
AGRIFISH	1
Celkový součet	86

Zdroj a data: autor

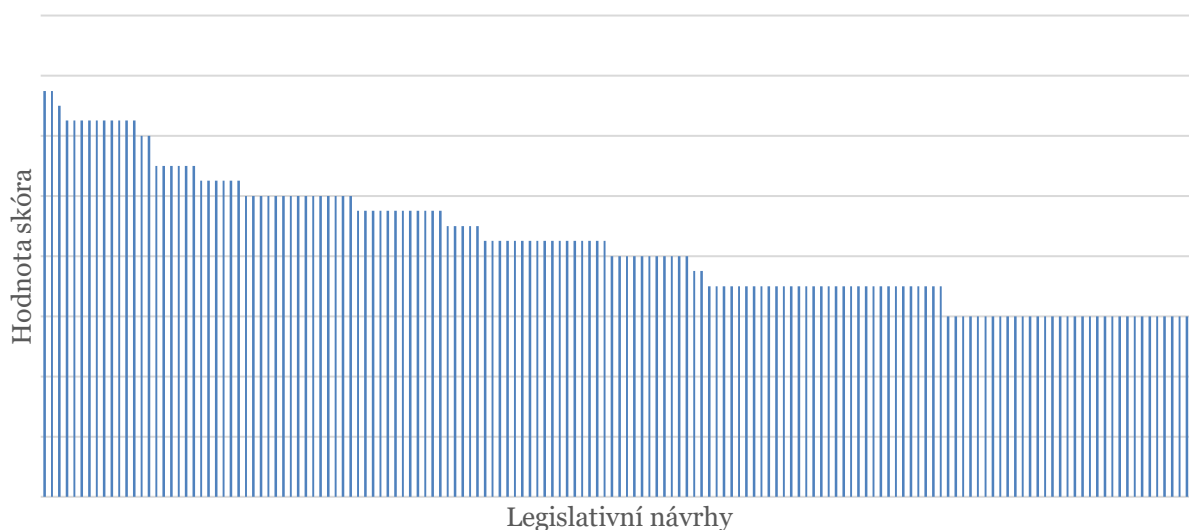
Graf č. 2: Procentuální podíly prioritních návrhů CZ PRES podle formací Rady

Zdroj a data: autor

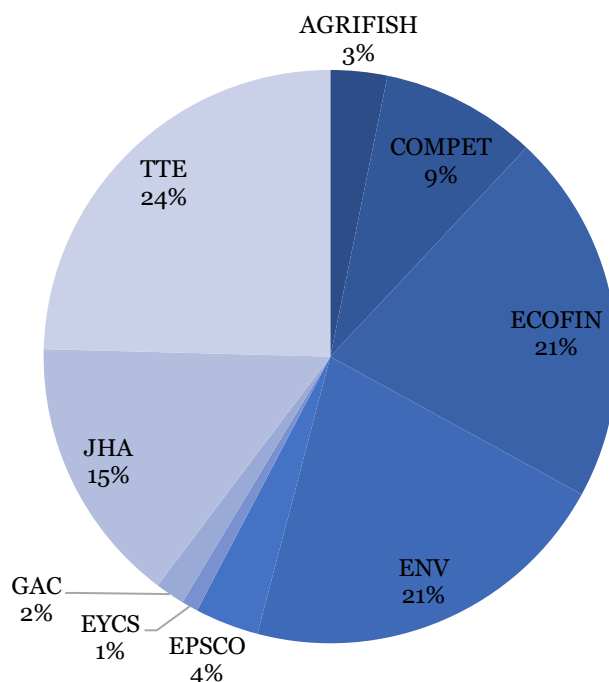
Graf č. 3 znázorňuje hodnotu skóre jednotlivých legislativních návrhů spadajících do priorit CZ PRES, jsou seřazeny od nejvyšší po nejnižší hodnotu. Ten samotný nemá vysokou výpovědní hodnotu, ukazuje pouze základní rozložení dat u jednotlivých návrhů, což je užitečné pro ověření, že data jsou rovnoměrně rozložena. Přínosnější je opět kategorizace použitá i v předchozích grafech na základě formací Rady. To znázorňuje graf č. 4.

Graf č. 3: Hodnota skóre prioritních návrhů CZ PRES (nevážená data)

Zdroj a data: autor

Graf č. 4: Procentuální podíl hodnoty skóre prioritních návrhů podle formací Rady (nevážená data)

Zdroj a data: autor

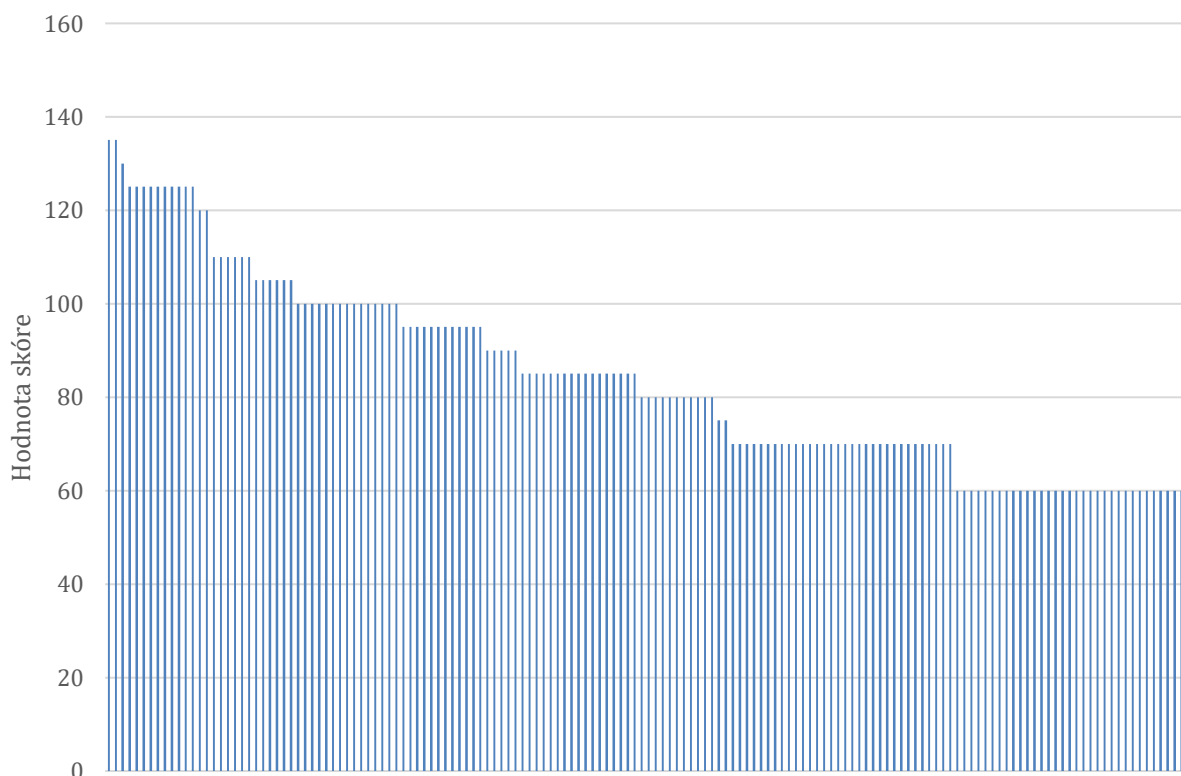
V grafu č. 4 lze spatřit, že skóre si zachovává konzistentnost vzhledem k rozdělení priorit. Pokud tento graf porovnáme s grafem č. 2, jenž ukazuje procentuální podíly prioritních legislativních návrhů v rámci formací, jsou jasně znázorněny nejvytíženější oblasti; nejvyšší úspěšnost lze pozorovat v návrzích spadajících pod formace TTE, ECOFIN nebo ENV. Nejvyššího skóre však dosáhla formace TTE, a to i navzdory tomu, že ve formaci ENV bylo alokováno vyšší množství návrhů. Jedná se však o jednotky procent, a rozdíl tak není nijak zásadní.

Celková hodnota indexu úspěšnosti CZ PRES v rámci prioritních návrhů, vypočtena jako vážený průměr skóre jednotlivých návrhů a jejich váhy, je 32. Pokud využijeme nevážený průměr, hodnota se po zaokrouhlení na dvě desetinná místa rovná 29,41. Po přenesení na šestistupňovou škálu v rámci liberálního výkladu lze tento výsledek označit za *průměrný*, nehledě na to, zda budeme hodnoty dále vážit, nebo ne.

Pro výsledné závěry je však nutné zhodnotit celkovou úspěšnost PRES v rámci řádného legislativního postupu. Postup hodnocení je obdobný jako v předchozím případě, do analýzy jsou však započítány všechny legislativní návrhy projednávané řádným legislativním postupem. Skóre jednotlivých návrhů seřazené od nejvyšší po

nejnižší hodnotu znázorňuje graf č. 5. Nejnižší získané skóre je 60, nejvyšší 135, stejně jako v případě grafu č. 3. Rozložení hodnot je obdobné a nedochází k žádným odchylkám. Možnost extrémně nízkých hodnot byla eliminována již při výběru dat, kdy legislativní návrhy, u kterých nebyl učiněn žádný posun kvůli pozastavení jednání ze strany EP, byly z analýzy vyčleněny.

Graf č. 5: Hodnota skóre jednotlivých legislativních návrhů (nevážená data)

Zdroj a data: autor

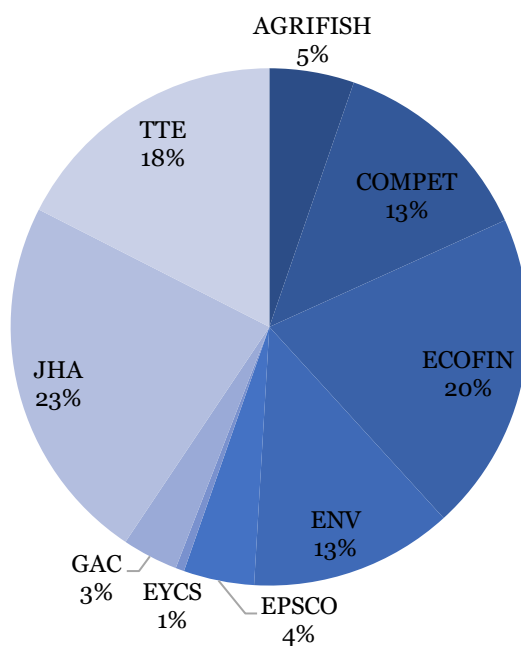
V tabulce č. 9 jsou znázorněny hodnoty skóre podle jednotlivých formací, jedná se o nevážená data. Na první pohled je zřejmé, že úspěšnější bylo CZ PRES v rámci legislativních návrhů projednávaných ve formacích spadajících pod COREPER I. Je ale nutné upozornit, že tato data mohou být zkreslená, do analýzy totiž nejsou zařazeny návrhy spadající do gesce formace FAC kvůli tomu, že není předsedána PRES. Pokud se však budeme držet výkladu definice úspěšnosti podle A. Schout a S. Vanhoonacker (2006), která pracuje s konceptem poptávky a nabídky, dal by se tento úspěch hodnotit jako relevantní. Nehledě na řazení podle COREPERU, nejvíce úspěšné bylo PRES opět ve formaci TTE, následované ENV a ECOFIN. Stejná data jsou pro srovnání vyobrazena i v grafu č. 6.

Tabulka č. 13: Hodnota skóre podle formací Rady (nevážená data)

Název formace	Hodnota skóre
COREPER I	6755
AGRIFISH	490
COMPET	1685
ENV	1655
EPSCO	575
EYCS	70
TTE	2280
COREPER II	6070
ECOFIN	2605
GAC	455
JHA	3010
SCA	200
AGRIFISH	200
Celkový součet	13025

Zdroj a data: autor

Graf č. 6: Procentuální podíl hodnoty skóre podle formací Rady (nevážená data)

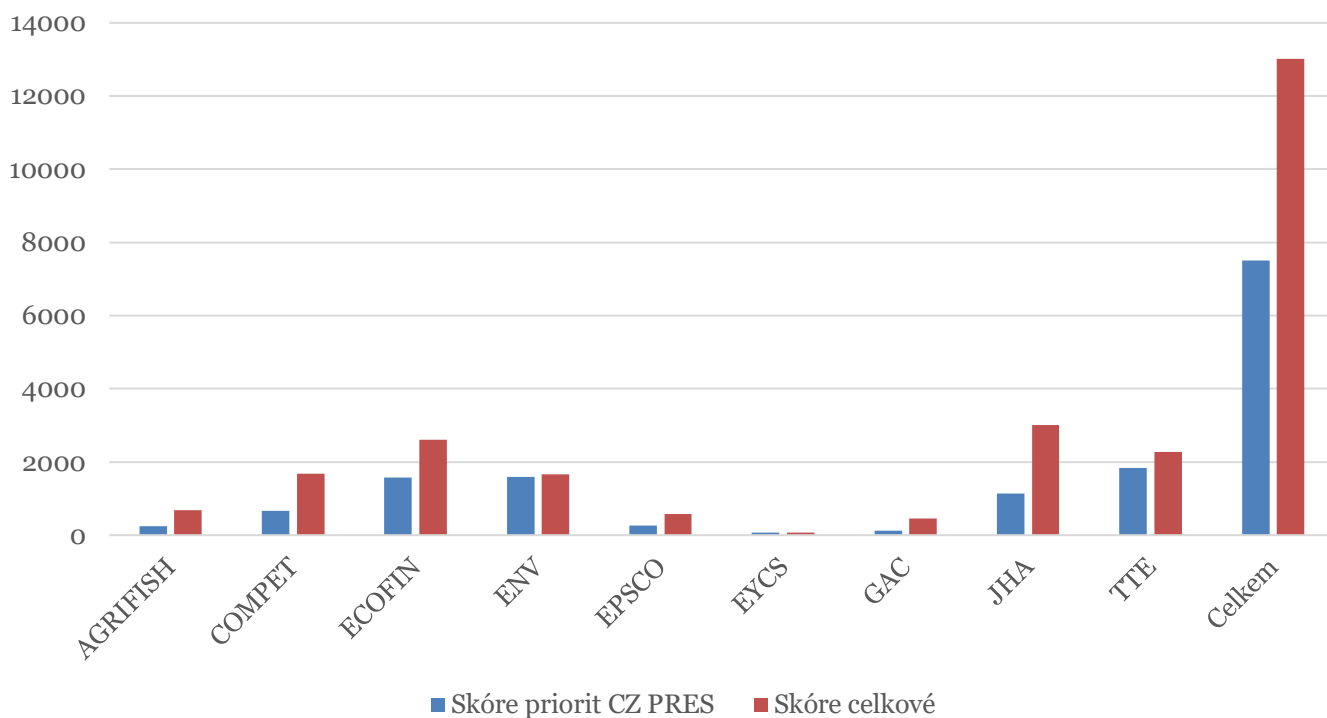

Zdroj a data: autor

Opět se zde nabízí vysvětlení s ohledem na priority, ostatně výsledek je zde podobný. Hodnoty jsou srovnány v grafu č. 7, největší rozdíl je v rámci formace JHA a COMPET. Zde se jasně projevuje vliv priorit CZ PRES, autor však znovu upozorňuje, že data jsou nevážená, což ovšem neovlivňuje výpovědní hodnotu co se priorit týče.

Graf č. 7: Srovnání celkového skóre a skóre priorit (nevážená data)

Zdroj a data: autor

Celkový index úspěšnosti CZ PRES v oblasti řádného legislativního procesu byl vypočítán jako vážený průměr hodnoty skóre a váhy u každého analyzovaného legislativního návrhu. Výsledná hodnota indexu je po zaokrouhlení 30,53. Po převedení na pětistupňovou škálu definovanou v použitém výzkumném rámci Tonevy-Metodievy v jejím liberálním pojetí získáme hodnotu 3,22, což odpovídá hodnocení *průměrné*. Na základě tohoto výsledku a podle zvoleného výzkumného rámce lze konstatovat, že úspěch CZ PRES je možné hodnotit jako průměrný.

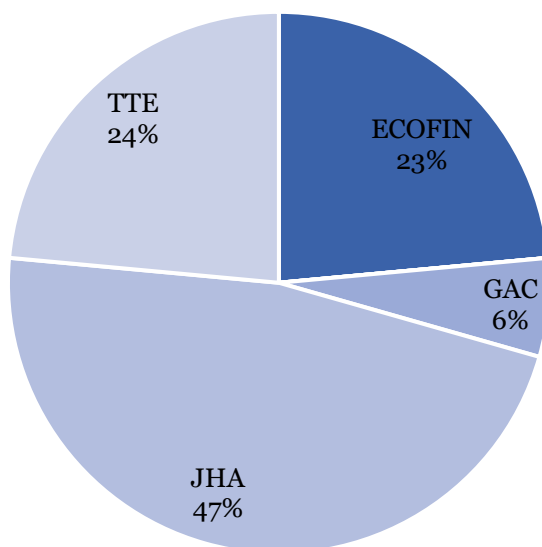
4.2 Úspěšnost a vliv krize na Ukrajině

Poslední analyzovanou oblastí je vliv konfliktu na Ukrajině na úspěšnost CZ PRES v oblasti vyjednané legislativy v rámci řádného legislativního procesu. Váha každého legislativního návrhu byla zvýšena v případě, že se návrh dotýkal konfliktu na Ukrajině a s ní související krizí. Jasně zde převažuje COREPER II, obecně se tento indikátor týká

pouze čtyř formací Rady, což je ale způsobeno tématy, která je vůbec možné v tomto kontextu projednávat. Přehled procentuálního podílu daných legislativních návrhů je znázorněn v grafu č. 8.

Tento přehled odpovídá fungování a rozdělení priorit v rámci Rady; krizová situace je řešena v COREPERU II, který je označován za politicky důležitější. Většina nařízení se týkala ochrany uprchlíků z místa konfliktu a okamžité finanční pomoci, proto jsou dominantní formace ECOFIN a JHA. V rámci COREPERU I se tato možnost týkala pouze formace TTE. V jejím případě lze pozorovat spojitost s energetickou krizí, jež byla projednávána právě v této formaci v módu ministrů pro energetiku.

Graf č. 8: Procentuální podíl legislativních návrhů spjatých s konfliktem na Ukrajině

Zdroj a data: autor

V případě vlivu konfliktu na Ukrajině je nejdůležitějším indikátorem právě váha přidělená na základě této kategorizace. Pokud vypočítáme celkově index jako vážený průměr všech jednotlivých skóre, ale jako váhu použijeme pouze indikátor č. 3: přítomnost vnější krize, získáme po zaokrouhlení na dvě desetinná místa hodnotu 45,43. Po převedení na šestistupňovou škálu použitého rámce L. Tonevy-Metodievy následně získáváme hodnotu 3,82, což odpovídá hodnocení úspěšnosti *dobré*.

Pokud tuto hodnotu srovnáme s hodnotou indexu, kdy je vážený průměr počítán pouze na základě váhy priorit ER nebo Společného prohlášení legislativních priorit

institucí (bez váhy ovlivnění přítomností konfliktu na Ukrajině), můžeme částečně vyhodnotit, jak přítomnost konfliktu úspěšnost ovlivnila. Pro větší přehlednost jsou všechna hodnocení úspěšnosti vycházející z předložené analýzy a vypočítané za pomoci výzkumného rámce L. Tonevy-Metodievy zaneseny do tabulky č. 14.

Tabulka č. 14: Přehled hodnotících indexů PRES (vážená data)

	Celkový index	Index vážený prioritou Společného prohlášení	Index vážený prioritou na základě přítomnosti vnější krize
Hodnota indexu	30,53	29,07	45,43
Hodnocení na pětistupňové škále	<i>Průměrné</i>	<i>Průměrné</i>	<i>Dobré</i>

Zdroj a data: autor

Z identifikovaného je dobře patrný rozdíl mezi hodnotami v prvních dvou sloupcích a hodnotou v sloupci posledním. Z hodnot vyplývá, že priorita ve Společném prohlášení legislativních priorit má na úspěšnost PRES vliv, mnohem větší vliv však má přítomnost vnější krize, v tomto případě krize související s konfliktem na Ukrajině. Ta ovlivnila úspěšnost PRES tím, že směřovala síly PRES právě na řešení krize, a získané hodnoty tento vztah potvrzují.

Naznačený vztah vede k pravděpodobnému závěru, že PRES v přítomnosti krize zpravidla dosahuje vyšších úspěchů, než v případě neexistence krize, a to zejména u legislativních návrhů, jež jsou s krizí přímo spojovány. To je patrné i na kvantitativní úrovni; pokud počítáme index jako vážený průměr s indikátorem spjatým s vnější krizí, PRES je hodnoceno jako *dobré*. Oproti tomu, když přítomnost krize zcela ignorujeme, PRES dosahuje pouze *průměrného* výsledku.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo za pomoci modifikovaného výzkumného rámce Tonevy-Metodievy analyzovat celkovou úspěšnost předsednictví ČR v Radě EU v roce 2022 v rámci vyjednaných úspěchů u legislativních návrhů spadajících pod řádný legislativní proces. Analýza byla provedena s ohledem na krizi způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu.

Na základě provedené analýzy části byly zodpovězeny obě autorem stanovené výzkumné otázky. Výzkumná otázka č. 1 *Jak úspěšné bylo CZ PRES 2022 v naplňování stanovených priorit* byla zaměřena na úspěšnost PRES v rámci řádného legislativního procesu. Na základě zvoleného výzkumného rámce byl výkon CZ PRES v této oblasti hodnocen jako *průměrný*. Tento výsledek byl podložen kvantitativní analýzou, založenou na hodnocení jednotlivých kroků v legislativním postupu, využívající vážená data.

Oblastmi, které byly v rámci PRES nejvíce vytíženy byly formace TTE, JHA, ENV a ECOFIN, čemuž odpovídalo jak rozdělení legislativních návrhů, tak rozdělení priorit CZ PRES. Pokud se na výsledky podíváme z pohledu COREPERŮ, lze u všech součástí hodnocení sledovat trend, v rámci kterého vychází COREPER I z hodnocení jako úspěšnější, pokud použijeme nevážená data. Tento výsledek je překvapivý, jelikož COREPER I je dlouhodobě označován jako méně důležitý, protože se zabývá více technickými oblastmi, které nejsou politicky tolik důležité. Toto rozdělení však odpovídá současnému mezinárodnímu kontextu, kdy častými tématy jsou energetická krize a klimatická krize, což je projednáváno právě v rámci COREPERu I.

Je nutné upozornit, že celková úspěšnost PRES nemůže být hodnocena pouze na základě úspěchů v oblasti řádného legislativního procesu, PRES má důležitý vliv i na zvláštní legislativní proces a další aspekty spojené s touto institucí. Jedním z hlavních úkolů je ale stále prosazování legislativních návrhů což je zmíněno i v samotném rámci, kdy právě této oblasti je přisuzována nejvyšší hodnota.

Výzkumná otázka č. 2 *Měla probíhající krize způsobená válkou na Ukrajině negativní vliv na úspěšnost CZ PRES 2022 v oblasti projednávání legislativy?* Se zaměřovala na vztah mezi existencí krize a úspěšností PRES. Jednotlivým analyzovaným legislativním návrhům byla přiřazena váha mimo jiné na základě toho,

zda se projednávaná oblast týkala konfliktu na Ukrajině či některým z jeho důsledků. Konkrétně se jednalo o formace Rady TTE, ECOFIN a JHA.

Výsledky ukazují, že prioritizace konkrétního návrhu na základě toho, že je zmíněn buďto v prioritách PRES nebo ve Společné deklaraci legislativních priorit institucí sice má vliv na výslednou úspěšnost PRES (to bylo ověřeno na základě porovnání váženého a aritmetického průměru), síla tohoto vztahu však není tak velká jako když data vážíme pouze na základě existence vnějšího vlivu, v případě této práce konfliktu na Ukrajině. Přítomnost tohoto indikátoru akceleruje úspěšnost PRES v oblasti prosazené legislativy do té míry, že na základě použitého rámce dosahuje hodnocení *dobré*.

Tohoto výsledku bylo dosaženo i navzdory tomu, že určitá část legislativních návrhů týkajících se tématu Ukrajiny (či obecně vnějších krizí) spadá buďto pod formaci Rady FAC, které ale nepředsedá PRES a nebyla brána v této práci v potaz, případně legislativní návrh může spadat do zvláštního legislativního postupu, který rovněž nebyl kvůli rozsahu této práce zkoumán a jedná se o jeden z limitů práce, zakomponování dalších iniciativ týkajících se tématu Ukrajiny by umožnilo komplexnější interpretaci výsledků.

S tímto závěrem souvisí i autorem stanovená hypotéza: *Na základě analýzy za pomoci modifikovaného výzkumného rámce L. Tonevy-Metodievy je možné prohlásit, že probíhající krize způsobená válkou na Ukrajině podpořila úspěšnost CZ PRES 2022*, která bylo tímto výsledkem ověřena. Krize umožnila PRES zaměřit se na návrhy s ní úzce související, naléhavost situace také v určitých ohledech usnadnila vyjednávání i v složitých politických otázkách jako je migrace či energetika. Je k další diskuzi, zda tento jev lze hodnotit jako pozitivní nebo negativní, přítomnost krize sice zvýšila úspěšnost PRES, na druhou stranu z analýzy vychází, že celková úspěšnost v oblasti legislativy tak vysoká nebyla. Lze tedy uvažovat, že pokud by v rámci CZ PRES nebyla přítomnost krize, celková úspěšnost by byla vyšší, toto tvrzení však není možné na základě získaných dat ověřit, byla by nutná komparace na základě stejného rámce s jiným PRES, které by ale splňovalo podobná kritéria.

Největším limitem představené práce je nemožnost srovnání výsledků analýzy s výsledky jiného předsednictví. Použitý výzkumný rámec byl sice jeho autory aplikován na bulharské předsednictví, jeho parametry však byly rozdílné, výsledná studie byla více komplexní a sledovala více aspektů PRES, zásadním limitem pro

reprodukovatelnost ve stejné podobě je do jisté míry spoléhání se na získání potřebných dat z polostrukturovaných rozhovorů, které samy o sobě mohou zkreslovat výsledky. Rámec jako takový se však ukázal jako vhodný zejména díky možnosti zakomponovat do analýzy vliv konfliktu na Ukrajině a částečně využít kvantifikovatelná data. Komparace výsledků by ale umožnila preciznější možnost interpretace zjištěných výsledků analýzy, stále se ale jedná o přínosný nástroj pro hodnocení úspěšnosti.

Jako možnost dalšího výzkumu autor vidí použití výzkumného rámce ve stejné podobě na předsednictví, které pracovala za podobných podmínek, s ohledem na mezinárodní situaci a externí vlivy. Jako dobrý příklad se jeví Švédské předsednictví 2023, jež navazovalo na CZ PRES a v jehož průběhu konflikt na Ukrajině stále probíhal.

Seznam použitých zkratk

AGRIFISH – Rada pro zemědělství a rybolov

COMPET – Rada pro konkurenceschopnost

CRP – COREPER

CZ PRES 2022 – České předsednictví v Radě EU 2022

ČS – členský stát

ECOFIN – Rada pro hospodářské a finanční věci

EHS – Evropské hospodářské společenství

EK – Evropská komise

ENV – Rada pro životní prostředí

EP – Evropský parlament

EPSCO – Rada pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele

ER – Evropská rada

ESUO – Evropské společenství uhlí a oceli

EU – Evropská unie

EYCS – Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport

FAC – Rada pro zahraniční věci

GAC – Rada pro obecné záležitosti

GSR – Generální sekretariát Rady

JHA – Rada pro spravedlnost a vnitřní věci

PRES – předsednictví

QMV – kvalifikovaná většina

REU – Rada Evropské unie

SCA – Zvláštní výbor pro zemědělství

SZBP – Společná bezpečnostní a zahraniční politika

TTE – Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku

USA – Spojené státy americké

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1: Formace Rady EU

Tabulka č. 2: Škála hodnocení úspěšnosti PRES

Tabulka č. 3: Škála hodnocení úspěšnosti PRES

Tabulka č. 4: Hodnoty indikátoru č. 2

Tabulka č. 5: Hodnoty indikátoru č. 4

Tabulka č. 6: Hodnocení indikátoru č. 1

Tabulka č. 7: Hodnocení indikátoru č. 5

Tabulka č. 9: Hodnocení indikátoru č. 3

Tabulka č. 10: Rozdělení návrhů v rámci specializovaných výborů

Tabulka č. 11: Přehled návrhů podle formací Rady

Graf č. 1 Procentuální podíly rozdělení návrhů podle formace

Tabulka č. 12: Prioritní návrhy CZ PRES podle formací Rady

Graf č. 2: Procentuální podíly prioritních návrhů CZ PRES podle formací Rady

Graf č. 3: Hodnota skóre prioritních návrhů CZ PRES (vážená data)

Graf č. 4: Procentuální podíl hodnoty skóre prioritních návrhů podle formací Rady (nevážená data)

Graf č. 5: Hodnota skóre jednotlivých legislativních návrhů (nevážená data)

Tabulka č. 13: Hodnota skóre podle formací Rady (nevážená data)

Graf č. 6: Procentuální podíl hodnoty skóre podle formací Rady (nevážená data)

Graf č. 7: Srovnání celkového skóre a skóre priorit (nevážená data)

Graf č. 8: Procentuální podíl legislativních návrhů spjatých s konfliktem na Ukrajině

Tabulka č. 14: Přehled hodnotících indexů PRES (vážená data)

Literatura

Archer, C. (2008). *The European Union*. Londýn: Routledge.

Barbé, E. & Morillas, P. (2019) The EU global strategy: the dynamics of a more politicized and politically integrated foreign policy. *Cambridge Review of International Affairs*. 32(6), 753-770. DOI: 10.1080/09557571.2019.1588227

Batory, A., & Puetter, U. (2013). Consistency and diversity? The EU's rotating trio Council Presidency after the Lisbon Treaty. *Journal of European Public Policy*, 20(1), 95–112. <http://dx.doi.org/10.1080/13501763.2012.693418>

Bengtsson, R. (2003). The Council Presidency and External Representation. In Elgstrom, O. (2003). *European Union Council Presidencies: A Comparative Perspective* (s. 55–71). Londýn: Routhledge.

Best, E. (2001). The Treaty of Nice: Not Beautiful but It'll Do. *Eipascope*. 1 (2001), 1–8.

Bunse, S. (2009). *Small States and EU: Governance Leadership through the Council Presidency*. New York: PALGRAVE MACMILLAN.

Bureš, O. (2023). A Performance Assessment of the 2022 Czech Presidency of the Council of the EU: External Security. *Czech Journal of International Relations*, 58(1), 113–129. <https://doi.org/10.32422/mv-cjir.704>

Ceccorulli, M. (2023). From Ukraine to the Mediterranean: Italy and the governance of migration. *Contemporary Italian Politics*. 15(2), 269–282. <https://doi.org/10.1080/23248823.2023.2197689> Dedman, M. (1996). *The Origins and Development of the European Union 1945-96*. London: Routledge.

Delreux, T. & Laloux, T. (2018) Concluding Early Agreements in the EU: A Double Principal-Agent Analysis of Trilogue Negotiations. *JCMS*. 56. 300–317. DOI: 10.1111/jcms.12633.

Dinan, D. (2013). The Post-Lisbon European Council Presidency: An Interim Assessment. *West European Politics*. 36 (6), 1256–1273. DOI: 10.1080/01402382.2013.826029

Dinan, D. (2014). *European Recast: A History of European Union*. Boulder: Lynne Rienner Publishers.

- Fiala, P. & Pitrová, M. (2003). *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie.
- Gerring, J. (2012). *Social Science Methodology: A Unified Framework*. New York:
- Gerring, J. (2012). *Social Science Methodology: A Unified Framework*. New York: Cambridge University Press.
- Haralampiev, K. & Veleva-Eftimova, M. (2020). The political initiatives of the Rotating Presidency of the Council of the EU – from empirical facts to expert evaluation. *European Politics and Society*. <https://doi.org/10.1080/23745118.2020.1850270>
- Jiroušek, M. (2023). The Czech EU Presidency: Strengthening Energy Security Amidst the Crisis. *Czech Journal of International Relations*, 58(1), 147–157. <https://doi.org/10.32422/mv-cjir.702>
- Kaniok, P. (2010). *České předsednictví Rady EU - most přes minulost*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav.
- Karlas, J. (2008). Komparativní případová studie. In. P. Drulák, et al. (Eds.), *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích* (s. 62–91). Praha: Portál s.r.o.
- Karlas, J. (2008). Komparativní případová studie. In. P. Drulák, et al. (Eds.), *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích* (s. 62–91). Praha: Portál s.r.o.
- Karolewski, I. Mehlhausen, T. & Sus, M. (2015) The Polish EU Council Presidency in 2011: Master or Servant?. *Journal of European Integration*. 37 (6), 667–684. DOI: 10.1080/07036337.2015.1053085
- Kořan, M. (2008). Jednopřípadová studie. In. P. Drulák, et al. (Eds.), *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích* (s. 29–61). Praha: Portál s.r.o.
- Kořan, M. (2008). Jednopřípadová studie. In. P. Drulák, et al. (Eds.), *Jak zkoumat politiku: Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích* (s. 29–61). Praha: Portál s.r.o.
- Lebduška, M. & Lídľ, V. (2015). Druhá minská dohoda a strategický význam Ukrajiny. *AMO Briefing Paper*. 2015 (10), 1–8.

- Lewis, J. (2000) The methods of community in EU decision-making and administrative rivalry in the Council's infrastructure. *Journal of European Public Policy*. 7 (2), 261–289. DOI: 10.1080/135017600343197.
- Mehlhausen, T. & Karolewski, I. (2013). How to analyse the rotating EU Council Presidency after the Lisbon Treaty?. In Karolewski, I. Mehlhausen, T. & Sus, M. (2013). *Poland's EU-Council Presidency under Evaluation*. Nomos.
- Mieñkowska-Norkiene, R. (2012). The Limited Role of the Council Presidency After Lisbon – Much Ado About Nothing?. *Yearbook of Polish European Studies*. 15, 43–60.
- Osička, J. & Černocho, F. (2022). European energy politics after Ukraine: The road ahead. *Energy Research & Social Science*. 91. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2022.102757>
- Pitrová, M. & Kaniok, P. (2005). Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma. *Mezinárodní vztahy*, 2005 (3), 5–23.
- Rabbi, M.F., Ben Hassen, T., El Bilali, H., Raheem, D. & Raposo, A. (2023) Food Security Challenges in Europe in the Context of the Prolonged Russian–Ukrainian Conflict. *Sustainability*. 15 (6), 4745. <https://doi.org/10.3390/su15064745>
- Reh, Ch. (2009). The Lisbon Treaty: De-Constitutionalizing the European Union?. *JCMS*. 47 (3), 625–650.
- Schout, A., & Vanhoonacker S. (2006). Evaluating Presidencies of the Council of the EU: Revisiting Nice. *Journal of Common Market Studies*, 44(5), 1051–1057. doi.org/10.1111/j.1468-5965.2006.00673.x
- Tallberg, J. (2003). The agenda-shaping powers of the EU Council Presidency. *Journal of European Public Policy*. 10(1), 1–19.
- Tallberg, J. (2004). The Power of the Presidency: Brokerage, Efficiency and Distribution in EU Negotiations. *Journal of Common Market Studies*, 42 (5), 999–1022.
- Taylor, P. (1982). Intergovernmentalism in the European Communities in the 1970s: Patterns and Perspectives. *International Organization*, 36 (4), 741–766.
- Thomson, R. (2008). The Council Presidency in the European Union: Responsibility with Power. *JCMS*, 46 (3), 593–617.

Toneva-Metodieva, L. (2020). Evaluating the Presidency of the Council of the EU: towards a comprehensive evidence-based framework for performance assessment. *European Politics and Society*. <https://doi.org/10.1080/23745118.2020.1712539>

Tulli, U. (2017). Challenging Intergovernmentalism and EPC: The European Parliament and Its Actions in International Relations, 1970-1979. *Journal of Contemporary European Research*, 13 (2), 1076–1089.

Van Hecke, S. & Bursens, P. (eds.). *Readjusting the Council Presidency: Belgian Leadership in the EU*. Brusel: ASP.

Vandecasteele, B. & Bossuyt, F. (2014). Assessing EU council presidencies: (Conditions for) success and influence. *Comparative European Politics*, 12, 233–247. doi:10.1057/cep.2013.1

Vandecasteele, B. Bossuyt, F. & Orbie, J. (2013). Unpacking the influence of the Council Presidency on European Union external policies: The Polish Council Presidency and the Eastern Partnership. *European Integration online Papers*, 1 (17), 1–28.

Veleva-Eftimova, M., Shikova, I., Haralampiev, K. & Toneva-Metodieva, L. (2021). *The Rotating Presidency of the Council of the European Union – from Empirical Fact towards Expert Evaluation*. Sofia: University Publishing House "St. Kliment Ohridski".

Yukl, G. (1998). *Leadership in Organizations*. New Jersey: Prentice Hall.

Prameny

Boubínová, M. (2022, 5. prosince). Ve třetí třetině hodně vedeme. Chceme zanechat velký umělecký dojem, hodnotí duo klíčových vyjednávačů. *Deník N*. Dostupné z: <https://denikn.cz/1018921/ve-treti-tretine-hodne-vedeme-chceme-zanechat-velky-umelecky-dojem-hodnoti-duo-klicovych-vyjednavacu/> (23.6.2023).

Evropská komise. (2022, 18. května). *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS REPowerEU Plan*. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483> (24.6.2023).

Evropská rada. (2019) *A new strategic agenda for the EU 2019-2024*. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/eu-strategic-agenda-2019-2024/> (20.5.2023).

Evropská rada. (2022). *Agenda lídrů 2022*. Dostupné z: https://www.consilium.europa.eu/media/59062/2022_536_leaders-agenda_06_cs.pdf (20.5.2023).

Forgey, Q. (2021, 17. července). Biden warns Putin on call against Ukraine invasion. *Politico*. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/2021/12/07/biden-putin-call-ukraine-invasion-523884> (26.6.2023)

Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, podepsaná v Lisabonu dne 13. prosince. (2007). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12007L%2FTXT> (27.6.2023).

Rada EU (2023, 8. února). *Ordinary Legislative Procedure: Files politically concluded during the Czech Presidency*. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/media/63022/cz-presidency-2022-politically-concluded-files.pdf> (24.5.2023).

Rada EU. (2022a, 25. února). *TZ: Ruská vojenská agrese vůči Ukrajině: EU uvalila sankce na prezidenta Putina a ministra zahraničních věcí Lavrova a přijala další rozsáhlé individuální a hospodářské sankce*. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/02/25/russia-s->

military-aggression-against-ukraine-eu-imposes-sanctions-against-president-putin-and-foreign-minister-lavrov-and-adopts-wide-ranging-individual-and-economic-sanctions/ (20.6.2023).

Rada EU. (2022b, 2. března). *TZ: Ruská vojenská agrese vůči Ukrajině: EU zakázala konkrétním ruským bankám používat systém SWIFT a zavedla další omezení.* Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/03/02/russia-s-military-aggression-against-ukraine-eu-bans-certain-russian-banks-from-swift-system-and-introduces-further-restrictions/> (23.6.2023).

Rada EU. (2022c, 15. března). *TZ: Vojenská agrese Ruska vůči Ukrajině: čtvrtý soubor odvětvových a individuálních opatření EU.* Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/03/15/russia-s-military-aggression-against-ukraine-fourth-eu-package-of-sectoral-and-individual-measures/> (24.6.2023).

Rada EU. (2022d, 8. dubna). *TZ: Pátý soubor sankcí v reakci na vojenskou agresi Ruska vůči Ukrajině: EU přijala omezující opatření vůči dalším 217 osobám a 18 subjektům.* Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/04/08/fifth-package-of-sanctions-in-view-of-russia-s-military-aggression-against-ukraine-eu-adopts-restrictive-measures-against-an-additional-218-individuals-and-18-entities/> (24.6.2023).

Rada EU. (2022e, 3. června). *TZ: Agrese Ruska vůči Ukrajině: EU přijala šestý soubor sankcí.* Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/06/03/russia-s-aggression-against-ukraine-eu-adopts-sixth-package-of-sanctions/> (24.6.2023).

Rada EU. (2022f, 6. října). *TZ: EU přijala vůči Rusku další soubor sankcí v reakci na protiprávní anexi ukrajinské Doněcké, Luhanské, Zápороžské a Chersonské oblasti.* Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/10/06/eu-adopts-its-latest-package-of-sanctions-against-russia-over-the-illegal-annexation-of-ukraine-s-donetsk-luhansk-zaporizhzhia-and-kherson-regions/> (24.6.2023).

Roth, A. (2021, 15. listopadu). *Nato chief warns Russia against 'further provocation' amid Ukraine tensions.* *The Guardian*. Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/world/2021/nov/15/nato-chief-warns-russia-against-further-provocation-amid-ukraine-tensions> (21.6.2023).

Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli. (1952). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A11951K%2FTXT> (28.6.2023).

Tidey, A. & Zsíros, S. (2022, 1. července). Czech EU presidency will be 'honest broker' on rule of law concerns, says Commissioner. *Euronews.com*. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2022/07/01/czech-eu-presidency-will-be-honest-broker-on-rule-of-law-concerns-says-commissioner> (20.6.2023).

Úřad vlády (2022b). *Fulfilment of the priorities of the Czech Presidency of the Council of the European Union*. Dostupné z: https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/aoqkuckk/naplnovani-priorit-cz-pres_en.pdf (20.5.2023).

Úřad vlády. (2022, 15. června). *Tisková konference po jednání vlády k představení priorit a loga českého předsednictví EU, 15. června 2022*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/tiskova-konference-po-jednani-vlady-k-predstaveni-priorit-a-loga-ceskeho-predsednictvi-eu--15--cervna-2022-197144/> (23.6.2023).

Úřad vlády. (2022a) *Programme of the Czech Presidency of the Council of the European Union*. Dostupné z: <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/media/ddjjoqzh/programme-cz-pres-english.pdf> (23.5.2023)

Úřad vlády. (2022b, 26. prosince). *Looking back at the successes of CZ PRES – Transport, Telecommunications and Energy Council*. Dostupné z: <https://czech-presidency.consilium.europa.eu/en/news/looking-back-at-the-successes-of-cz-pres-transport-telecommunications-and-energy-council> (24.6.2023).

Úřední věstník EU. (2021). *Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise: Legislativní priority EU na rok 2022*. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021C1221\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32021C1221(01)) (20.5.2023).

Žídková, M. & Kučerová, D. (2022, 19. března). Osm krvavých let. Ruský příběh o ukrajinské genocidě žije dodnes. *Seznamzpravy.cz*. Dostupné z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-osm-krvavych-let-rusky-pribeh-o-ukrajinske-genocide-zije-dodnes-192748#utm_content=ribwbonnews&utm_term=osm%20krvav%C3%BDch%20let&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz (23.6.2023).

Abstrakt

Cílem této magisterské diplomové práce bylo za využití výzkumného rámce L. Tonevy-Metodievy zhodnotit úspěšnost Českého předsednictví v Radě EU v roce 2022 s ohledem na probíhající konflikt na Ukrajině a s ním souvisejícími dopady. Analýza byla provedena na základě detailního přezkumu pokroků, jež učinilo PRES na jednotlivých legislativních návrzích v rámci řádného legislativního postupu na všech jeho úrovních. Získaná data byla dále vážena na základě priorit předsednictví a v souvislosti s konfliktem na Ukrajině. Výsledky analýzy ukázaly, že úspěšnost v oblasti legislativy lze na základě použitého rámce hodnotit jako *průměrnou* při použití pětistupňové škály. Přítomnost vnější krize však ukázala, že za tohoto stavu je PRES schopno více prosazovat návrhy, které se týkají důsledků krize. Přítomnost tohoto indikátoru podporuje úspěšnost PRES v oblasti prosazené legislativy do té míry, že na základě použitého rámce dosahuje hodnocení *dobré*. Tento výsledek nebyl ovlivněn ani tím, že část návrhů týkajících se Ukrajiny spadala do zvláštního legislativního procesu, jež nebyl do analýzy zařazen.

Klíčová slova: *Evropská unie, Rada EU, předsednictví, České předsednictví, řádný legislativní proces, Ukrajina, energetická krize*

Abstract

The aim of this master's thesis is to evaluate the success of the Czech Presidency in the Council of the European Union in 2022 using L. Tonev-Metodiev's research framework, with a focus on the ongoing conflict in Ukraine and its related impacts. The analysis was conducted based on a detailed review of the progress, which has been made by the Presidency on individual legislative proposals within the ordinary legislative procedure at all levels. The obtained data were further weighted, based on the priorities of the Presidency and its relevance to the conflict in Ukraine. The results of the analysis showed that the success in the legislative field can be evaluated as *average* using the applied framework on a five-point scale, with the priorities of the Czech Presidency only marginally influencing the outcome. However, the presence of an external crisis demonstrated that under such circumstances, the Presidency is capable of advancing proposals related to the crisis area more effectively. The presence of this indicator accelerates the success of the Presidency in terms of enacted legislation to the extent that the evaluation reaches a *good* rating based on the applied framework. This result was not influenced by the fact that some proposals related to Ukraine fell under a special legislative process that was not included in the analysis.

Keywords: European Union, Council of the EU, presidency, Czech presidency, ordinary legislative procedure, Ukraine, energy crisis